

gradisov vestnik

GLASILO KOLEKTIVA PODJETJA »GRADIS«

Pred nami so občni zbori sindikalnih podružnic

Nekatere sindikalne podružnice so že resno pričele s pripravami na letne občne zборе, ko bodo kritično ocenili pomanjkljivosti in poročali o uspehih, ki so jih v letu 1962 dosegli. Čeprav analize prikazujejo, da nekatere podružnice niso dosledno izpolnile vseh tistih nalog, o katerih so govorili na lanskoletnih občnih zbora, smo kljub temu lahko ponosni na dosežene rezultate našega dela. Povečala se je skrb za naše delavce, po nekaterih edinicah se je izboljšal sistem nagrajevanja, utrjuje se delavsko samoupravljanje itd. Žal pa vse edince v minulem letu niso našle in ne iskale boljših oblik dela. Tako je marsikje ostalo več ali manj pri starem. Takšno stanje je opaziti predvsem v tistih edinicah in podružnicah, kjer si sindikalna organizacija ni prizadevala, da bi se uveljavila socialistična načela, o katerih je bilo mnogo govora ne samo na plenumu in letni skupščini sindikalnega odbora, temveč tudi pododborov na vseh konferencah in zborovanjih. Če analiziramo naše delavsko samoupravljanje, lahko ugotovimo, da so v nekaterih edinicah ostale pravice neposrednih proizvajalcev samo na papirju ter se jih v praksi vse premalo upošteva. Sreči so to le redki primeri.

Zadnje čase čutimo, oziroma se kažejo določena zaostajanja pri oblikovanju demokratičnejših odnosov v sindikalnih podružnicah. To pa predvsem v tistih podružnicah, kjer se kljub potrebam niso izvedli reorganizacije v podružnici in osnovali pododborov ter tako prenesli tudi pravice na pododboje. Sindikalne podružnice pospešajo premalo skrb za hitrejšo reševanje gospodarsko-političnih problemov. V nekaterih podružnicah se izvršni odbori premalo odločno zavzemajo za izpopolnjevanje sistema delitve dohodka, za sestavo pravil za obračunske enote itd.

Posebej se moramo vprašati, če smo storili vse, da bi bili naši kadri pravilno nagrajeni, ne samo nekateri, ampak od vrha do zadnjega delavca nazdol. Vprašati se tudi moramo, ali smo storili vse na področju organizacije dela, pravilnega izkoriščenja mehanizacije, discipline itd. Na občnih zbora bomo morali ta problem obravnavati s posebno pozornostjo, kajti zavedati se moramo, da je v gradbeništvu nagrajevanje najbolj občutljivo in tudi nerešeno vprašanje.

Med letom smo mnogo govorili o sodelovanju med edinicami glede materiala, strojev, delovne sile, tehnične pomoči itd. Prav je, da se na občnih zbora vprašamo, kako daleč smo in kje še so hibe in kaj še moramo popraviti.

Skrajka, govorili in sklepali smo mnogo, zato je naša dolžnost, da naredimo pregled, katere od sklepov smo izvršili, in ocenimo kako smo sklepe uveljavljali.

Sindikalne podružnice so dolžne, da s svojimi odločitvami ugodno vplivajo na ves nadaljnji razvoj našega podjetja in si prizadevajo, da vse sprejele sklepe res dosledno uresničujejo.

Jože Lorenčič

Ce zaradi mraza ni drugega dela, se morajo tudi kvalificirani zidarji lotiti zlaganja opek. (Zidarji gradbenega vodstva Ljubljana)

O perspektivah za l. 1963

Govoriti o perspektivah v gradbenih podjetjih ni tako preprosto. Vsi namreč vemo za ocene plana gradbeništva LRS, ne vemo pa, kdo bo vsa ta gradbena dela vršil. Se več, niti ne vemo, kako so razdeljena po bazenih. Zato se naša predvidevanja predvsem opirajo na že prevzeta dela, ki predstavljajo ca. 60 % naših kapacitet. Da bi se približali postavljenemu planu, ki ga je na zadnjem zasedanju kot orientacijo sprejel naš DS v višini 13,5 milijard, pa moramo delo še dobiti.

Lahko trdimo, da nam ta plan ne bo delal težav, četudi posamezne poslovne enote trenutno še nimajo posebno jasnih perspektiv. Vendar smatramo, da bomo finančni plan dosegli, pri čemer bi na posamezne edince odpadale naslednje naloge v milijonih:

Ljubljana	2550
Ljubljana-okolica	700
Kranj	600
Jesenice	1100
Koper	700
Celje	1200
Ravne	1100
Maribor	2500

Na obrate pa:

Kovinski obrati	600
Ljubljana	400
Kovinski obrati Maribor	800
Strojno prometni park	450
Lesni obrat	750
Betonarna	70
Biro	15.500

Ce analiziramo naše delo v letu 1962 ter izpolnitev plana, ne moremo preko ugotovitve, da smo sicer plan v celoti presegli, (102 %), da pa se je struktura izvršenih del v odnosu na planirano nekoliko premaknila v korist gradbenih del, medtem ko so obrtniška zaostala. V številkah je bila situacija za gradbene edince namreč naslednja:

Plan gradbenih del 6269 milijonov. Izvršitev gradbenih del 7018 milijonov, tj. 11,2 %.

Plan obrtniških del 2981 milijonov. Izvršitev obrtniških del 2403 milijonov, tj. 81 %.

Podatki kažejo, da bo treba pri planiranju za leto 1963 te premike upoštevati in tako zasesti naše kapacitete.

Ce sedaj ocenjujemo naše gradbeno tržišče za leto 1963, moremo ugotoviti, da je situacija ugodna, da pa po drugi strani tudi ni razlogov za bistveno povečevanje ka-

pacitet. Umirjeno tržišče nam omogoča solidno pripravo dela, primerne vendar ne pretirane cene in predvsem tudi pametne roke. Nesporo so k temu doprinesli tudi razpisi sposobnosti, se jih poslužujejo investitorji, s čimer se izločajo iz konkurence tehnično in ekonomsko nesolidni partnerji, četudi ti razpisi često vsebujejo čudovite pogoje in zahteve, ki nimajo nobene zveze z intencijo zakonodajalca, da bo z ugotovitvijo primernosti dobil strokovno najprimernejše izvajalce.

K usmerjenosti tržišča in k primerni politiki pri sprejemanju del doprinaša tudi gradnja za tržišče, ki nam omogoča plasiranje sredstev tam, kjer s kapacitetami nismo

najbolj zasedeni, s čimer lahko dopolnjujemo prevzeta dela, tako da so naši stroji in kadri čim racionalnejše izrabljeni.

Izpolnitev plana pa bomo uspeli doseči predvsem tudi z večjo mobilnostjo naših poslovnih enot, z večjo elastičnostjo in prilagodljivostjo tržišču in tistim bazenom, kjer se delo ponuja in jih GRADIS zaradi svojih možnosti operativnih premikov lažje prevzame in s tem zagotovi investitorju kvaliteto in pravočasno izvršeno delo. To pa je tudi glavni argument za občutek, da pričakujemo leto 1963 mirno in samozavestno ter s prepričanjem, da bomo naše naloge izvršili.

Ing. Hugo Keržan

Dobili smo enoten komite vseh mladinskih organizacij Gradisa

Kakor smo že poročali, je bilo v Ljubljani 8. decembra 1962 posvetovanje vseh mladinskih vodstev pri podjetju.

Predstavniki tega posvetovanja so sklenili ustanoviti mladinski komite podjetja »Gradis«. Pogovorili smo se tudi o dosedanjem delu mladine. Ker ponekod organizacije LMS obstajajo samo formalno, smo si postavili za cilj vključiti vso mladino v organizacijo LMS, da bi skupno reševali probleme, saj je mladina nosilec naše bodočnosti.

V petek, 18. januarja letos smo se zbrali predstavniki vseh mladinskih organizacij pri »Gradisu«. Za predsednika komiteja LMS smo izvolili Franca Horvata (GV Ljubljana) za sekretarja pa Franca Zupana (CO Ljubljana). Komite sestavlja 9 članov LMS. Naj še omenim, da smo imeli prvotno samo 11 organizacij. Na našo intervencijo so ustanovili še dve, in to v Škofji Loki in Kopru. Sedaj imamo 13 mladinskih organizacij, v katere je vključenih 52 mladincev in mladink, od teh je 40 članov ZK. Kljub temu imamo še okrog 1800 do 2000 mladincev neorganiziranih.

Komite LMS si je zadal naslednje pomembnejše naloge:

1. Sodelovanje s SOP ter njenimi komisijami.

2. Sodelovanje s komisijo za šport in rekreacijo. Ob športnem dnevu »Gradisa« in dnevu gradbincev naj bi skupno sestavljali program, saj večinoma mladina sodeluje pri športnih igrah.

3. Člani komiteja naj aktivizirajo svoje MO, da bo mladina skupno s sindikalnimi podružnicami predlagala kandidate za osrednji in centralni delavski svet.

4. Tudi mladini je treba dati mesto v obračunskih enotah.

5. Organizirani mladinci naj v svojo sredo pridobijo čim več znanec, ker bomo s tem zmanjšali fluktuacijo delovne sile.

6. Občinski komite mladine je treba zainteresirati za pomoč aktivom LMS Gradisa.

7. Sklenili smo ustanoviti mladinski kotiček v »Gradisovem vestniku«, v katerega naj bi mladina pisala o svojem delu, uspehih in težavah ter tako obveščala ostale člane kolektivov o delu mladine pri podjetju.

Franc Horvat

Dolžnost

Organizacija dela in samoupravljanje v delovni organizaciji morata omogočati, da delavci v vseh stopnjah in oblikah skupnega dela čim bolj neposredno odločajo o vprašanih svojega dela in ekonomskega položaja, da so pa hkrati zagotovljeni najugodnejši pogoji za delo in poslovanje delovne organizacije kot celote.

Tako je zapisano v osnutku republiške ustave. Naš statut, ki je sestavljen po načelih, ki jih vsebuje tako zvezna kot republiška ustava, pa predvideva samoupravo poslovnih enot s tem da imajo tudi tako imenovane obračunske enote svoje samoupravne funkcije. S sprejetjem statuta podjetja je postalo torej oblikovanje obračunskih enot v poslovnih enotah ne le priporočilo temveč dolžnost vsakega delavskega sveta poslovne enote. Ne gre več za možnosti, ali so, da bi take obračunske enote ustanovili, ali je dovolj dobre volje zanje itd., gre za statutarno določilo, ki ga moramo izpolniti.

Seveda pa ga ne izpolnjujemo zgolj zato, ker je tako zapisano na papirju in ker je tako sklenil osrednji delavski svet. Se zdaleč ne! Gre za oblikovanje novih socialističnih odnosov, po katerih vsakemu delavcu omogočamo neposreden vpliv na gospodarjenje in upravljanje v podjetju. To pa pomeni, da oblikujemo take odnose, po katerih naj bi bil delavec neposredneje in gmočno zainteresiran za gospodarjenje in upravljanje, kar mora dati naposled tudi večje gospodarske rezultate, večjo proizvodnjo, večji dohodek in višjo produktivnost.

Samo tako oblikovana obračunska enota torej, ki zagotavlja tak delavčev položaj, služi v ustavi in v statutu postavljenim ciljem.

Statut smo sprejeli, toda kaj malo je slišati o tem, da bi se v enotah razen Maribora, Centralnih obratov in še ponekod kaj resneje zavzeli za to, da bi ta statutarna določila uresničili in se trudili za tak delavčev položaj v podjetju.

Zdaj ni več časa za odlašanje, ni več mesta za najrazličnejše izgovore. Zdaj je treba v statutu sprejeto načelo uresničiti do kraja. Govorjenja je bilo več kot dovolj, zdaj je treba tudi kaj storiti in se na lastnih izkušnjah kaj naučiti!

Le načrtno delo rodi uspehe

Delo v nekaterih sindikalnih podružnicah se ne razvija tako, kot bi si želeli. Eden izmed vzrokov je v tem, da sindikalne podružnice niso takoj po volitvah sestavile delovnih programov. Delo v podružnicah, ki nimajo delovnih programov, se razvija doka kampanjsko. Te podružnice ne morejo niti ugotoviti svojih uspehov, pa čeprav so aktivnejše od tistih, ki so pripravile in potrdile »programme dela«.

Doslej so delovne programe sprejele le sindikalne podružnice Ravne, Koper, centrala Ljubljana in Škofja Loka. Podružnica gradbenega vodstva Maribor je program sicer pripravila, vendar ga vse premalo uveljavlja in kontrolira. Zato je nujno, da vse podružnice čimprej sestavijo program sindikalnega dela za naslednjo mandatno dobo.

■ **Ljubljana** — S prvim januarjem 1963 je za naše članke kolektiva iz Ljubljane in okolice začela poslovati zdravstvena služba. Zdravstveno službo v Mostah vodi dr. Milan Pavnovič, v zdravstvenem domu Bežigrad pa dr. Filip Jurman.

S 1. februarjem 1963 pa je bila odprta zobna ambulanta, katero vodi dr. Peter Gabrovec. Skupno s socialno službo podjetja so se vršili sistematični pregledi zob vseh zaposlenih. Iz rezultatov je razvidno, da ima le 5% zaposlenih zdrave zobe. Ze iz teh skromnih podatkov je razvidno, kako nujno je bilo ustanoviti zobno ambulanto.

■ **Obrat gradbenih polizdelkov** — Zaradi velikega mraza je nastal problem v betoniranju. Izdelujejo v glavnem le betone visokih mark, ki se posebno zahtevajo vso nego in paznjo. Zaradi tega problema so na zadnji seji delavskega sveta sklenili, da bodo poslali delavce na zimski dopust. Delavci, ki ostanejo v naselju oz. v svojih domovih, kjer stalno stanujejo, prejmejo 80% osebnega dohodka, določenega z obračunskimi postavkami. Obvezno pa se morajo vsak dan oglasiti pri svojem delovodji. Delavci pa, ki gredo izven Ljubljane, pa prejmejo 50% obračunske postavke. Predvideno imajo naročilo 13 tisoč železniških pragoz za sarajevsko železniško direkcijo.

■ **Ljubljana okolica** — Zalog — Zaradi visokega števila bolniških izostankov so sklenili, da bo kadrovska služba edine poglobljene bolniške izostanke, ugotovila dejansko stanje zavarovanca in izvršila obiske na domu v nekaterih konkretnih primerih. Nekaj zaposlenih so že obiskali doma.

■ **Maribor** — Tudi v Mariboru so sklenili pogodbe z bližnjimi zdravstvenimi domovi. Zdravniki bodo delali za člane in svojce gradbenega vodstva Maribor le ob zato določenih urah. Izvršili so tudi cepljenje proti gripi.

■ **Maribor** — Delavski svet je na zadnji seji sklenil, da dobijo vsi člani kolektiva, ki v letu 1962 niso болоvali, 6 dni plačanega dopusta. To pa velja za člane, ki so že najmanj 1 leto in več pri podjetju. Ostali pa prejmejo tri dni plačanega dopusta.

Razpravljali so tudi o problemu vajencev ter sklenili, da vajencev, ki ne bodo opravili v predpisanim času potrebnih izpitov, tudi v bodoče ne bodo zaposlovali kot polkvalificiranih delavcev, temveč bodo razveljavili učno pogodbo, od vsakega vajenca pa bodo zahtevali povračilo celotnih stroškov.

Izvolili so posebno komisijo, ki bo pripravljala predloge in razpravljala o možnih ustanovitvah posebnega sklada, iz katerega bi žrpali nadomestila za zasluge za delavce v cstri zimi, ko delo na terenu ni možno.

■ **Maribor** — Delavski svet je na predlog komisije za reševanje stanovanjskih problemov odobril posojilo za individualno gradnjo stanovanj 11 članom kolektiva, v višini din. 4.500.000 ter članom kolektiva, ki so se združili v zadružno Moj dom, 8.000.000 din.

■ **Obrat gradbenih polizdelkov** — Delavski svet je sklenil, da bodo vzporedno z novim statutom spremenili tudi pravilnik obrata gradbenih polizdelkov. Izvolili so 5-člansko komisijo, ki bo pripravila osnutek pravilnika.

»Gradisov vestnik« izdaja delavski svet podjetja Gradis. Ureja ga uredniški odbor. Odgovorni urednik Lojze Cepuš — Tiska tiskarna »Toneta Tomšiča« v Ljubljani — Izhaja mesečno

Novi sekretariat sindikalnega odbora podjetja »Gradis«, tokrat na Ravnah

Razvojne perspektive izobraževanja

Center za izobraževanje je tudi za leto 1963 pripravil obširen program izobraževanja. Poleg strokovnih predavanj in izobraževanja na delovnem mestu bomo v letošnjem letu organizirali tudi več seminarjev za mlajše člane kolektiva, predvsem za člane mladinskih organizacij, sindikalne funkcionarje in za mlajše člane osnovnih organizacij Zveze komunistov. Pri vseh gre predvsem za kvaliteto krepitev lastnih kadrov in za temeljitejšo poznavanje našega notranjega gospodarsko-ekonomskega poslovanja. Želimo, da bi naši mladinci in drugi politični funkcionarji postali res dobri gospodarji in upravljalci podjetja ter zavedni člani kolektiva.

Kadar govorimo o izobraževanju mlajših kadrov, mislimo tudi na spremembo miselnosti in na temeljitejšo poznavanje marksistične znanosti. Vsi seminarji s področja družbeno ekonomskega znanja v preteklem letu so se v glavnem nanašali na probleme, ki so nastali

pri decentralizaciji in na iskanje oblik ekonomičnejšega poslovanja podjetja (seminarji na Pohorju, v Poreču). Letošnji seminarji pa imajo namen analizirati in izboljšati notranje poslovanje podjetja ob reševanju perečih gospodarskih in političnih problemov. Podrobnejše proučevanje konkretnih problemov iz dela in poslovanja bo nedvomno pospešilo gospodarsko rast podjetja.

Letos bomo priredili naslednje tečaje in seminarje:

1. Izobraževanje na delovnem mestu

- tečaj za priučene strojnike, zidarje, tesarje, železokrivce in betonarje
- tečaj za kvalificirane strojnike, zidarje, tesarje in železokrivce
- tečaj za skladiščnike
- tečaj za pomožne delovodje (na tem področju se bodo izbirali le kandidati za srednjo tehnično in delovodsko šolo)

2. Seminarji

- seminar za tehnično strokovni kader
- seminar za mlajše delovodje in delovodje
- seminar za električarje
- seminar za vodje kadrovske socialnih služb
- seminar za nudenje prve pomoči
- seminar za finančno stroko
- seminar za varnostne tehnike
- seminar za sindikalne funkcionarje
- seminar za sekretarje in mlajše člane OOOZK
- seminar za funkcionarje aktivov LMS
- seminar za organe delavskega samoupravljanja

Vzgoja kadrov je v podjetju nedvomno najvažnejša, kajti kadri bodo v vseh odločitvah primerih v prihodnje odločilno vplivali na organizacijo in gospodarjenje v podjetju.

Kegljači Gradisa na zmagoviti poti

Kot vsako zimo, smo tudi letos sredi največje kegljaške tekmovalne sezone. Tekmovanja potekajo vse od kegljaškega centra, mimo okraja pa do republiške lige, tako v disciplini 200 lučajev za moštva in posameznike, kot tudi v borbenih igrah. Vseh teh prvenstev se udeležujejo tudi kegljači Gradisa s prvim in drugim moštvom.

Predvidevanja pred začetkom prvenstva za Gradis niso bila kdo ve kako spodbujajoča, saj je prišlo zlasti v prvem moštvo do nekaterih sprememb. Nekaj igralcev je klub zapustilo, nekaj je pristopilo vanj novih in to seveda prav tako vpliva na trenutni položaj. Približno tako so se začeli razpletati tudi dogodki v tekmovalni areni.

NAJPREJ NA DNU, POTEM PA NA VRH

Medtem ko so igralci drugega moštva v borbenih igrah v razredu za rezerve startali zelo solidno in od tekme do tekme nizajo zmago za zmago, je prvo moštvo v najvišjem, belem razredu letošnjega ljubljanskega prvenstva začelo kaj klavirno. Zaradi premajhnega števila igralcev je moštvo v prvih dveh igrah uspelo podreti le malo več kot 600 kegljev, kar je bilo dovolj, da je obstalo na dnu lestvice. Takšno »šalo« si je privoščil tudi Gradisov rival, Ljubljana, v drugih dveh nastopih. Tako sta se ta dva vodilna kluba ljubljanskega okraja (v prejšnjem merilu) kar »kosala«, kdo bo slabši in sta šele kasneje resneje poprijela. Uspeh seveda ni izostal in trenutno je Gradis na boljšem, trenutno na tretjem mestu za Domžalami in Poštajem, v zadnjih dveh nastopih, ki bosta še na sporedu, pa si utegne, seveda s primerno resnostjo, položaj še bolj popraviti. V minulih nastopih je namreč moštvo Gradisa doseglo najboljši rezultat 865 kegljev.

Trenutni vrstni red: Domžale 2485, Poštar 2420, Gradis 2356, Ljubljana 2351, Saturnus 2337, Slovan 2279, Invalid 2270, Grosuplje 2258, Podpeč 2220, Grafičar 2202, Zvezda 2064, Obrtnik 1979.

TRENTUTNO V VODSTVU

Začelo se je tudi ljubljansko prvenstvo v disciplini 8x200 lučajev mešano, kjer je nastopilo 17 moštev. Takoj v začetku si je Gradis privoščil visoko zmago nad Ljubljano, s tem pa tudi do konca prvega dela obdržal prvo mesto. Približale so se mu le Domžale, ki so presenetljivo prehiteli Ljubljano in zasedle drugo mesto. Seveda to še ni dokončna zmaga Gradisa, ker je Ljubljana precej izboljšala formo in je seveda najresnejši tekmeec Gradisu. Kljub temu pa je že to lep uspeh za Gradisovo prvo osmorico zlasti, ker so igralci dosegli lep povpreček. Tekmovanje se v času poročanja še nadaljuje in bomo o končnem izidu poročali v prihodnji številki.

Vrstni red po prvem delu: Gradis 6610, Domžale 6491, Ljubljana 6455, Enotnost 6349, Slovan 6293, Litostroj 6107, Saturnus 6068, Grosuplje 6064, Invalid 6050, Obrtnik 6026, Sava 6019, Poštar 5997, Rog 5989, Emona 5985, SAP 5954, Grafičar 5945, Kočevje 5938.

PRVA ZMAGA NA JESENICAH IN V KRANJU

V okviru letošnje republiške lige, kjer sodeluje 12 moštev, je Gradis nastopil najprej na Jesenicah in v Kranju. Na obeh kegljiščih je zmagal nad drugimi tremi nasprotniki

Pri Javorniku gradijo naši delavci dolg nadvoz, čez katerega bo letos speljana normalna železniška proga. Tako bosta po železnici povezana stari in novi del železarne.

DISCIPLINA pa taka!

Sindikalni odbor podjetja je že večkrat razpravljal o disciplini in izpolnjevanju sklepov in nalog sindikalnega odbora. Žal se sklepi dostikrat ne izvajajo, še manj pa pošiljajo podružnice zahtevana poročila. Pa poglejmo nekaj konkretnih primerov:

— Dne 15. 8. 1962 je sindikalni odbor podružnice izdal okrožnico, naj podružnice sestavijo »Plan uporabe dotacije«, ki jo je dodelil delavski svet podjetja. Do danes še tega plana nista poslali sindikalna podružnica Kranj in Zalog. Dostava je bila nujna.

— Dne 23. 8. 1962 smo predsednikom sindikalnih podružnic in šefom edinic poslali 6 vprašanih v zvezi z obravnavo bilance — polletnega uspeha po edinicah. Te odgovore dolgujejo g. v. Maribor, g. v. Celje.

OGP Ljubljana, Koper in Zalog. Rok dostave je bil »šimpresje«.

— Dne 27. 8. 1962 je poslal sindikalni odbor vsem sindikalnim podružnicam po tri načrtane formularje (eden ostane podružnici, dva dostavi sindikalnemu odboru) za popis članov ZB NOV s spremnim dopisom. Rok dostave je bil najkasneje do 15. 9. 1962. Do danes pa še niso dostavile naslednje podružnice: OGP Ljubljana, CO Ljubljana, Zalog in Kranj.

— Prav tako je bila dne 17. 11. 1962 izdana okrožnica s 7 točkami o vprašanju nadur, proizvodnje, režije, organizacije dela itd. Na to okrožnico pa še niso odgovorile naslednje podružnice: CO Ljubljana, OGP Ljubljana, Skofja Loka, Ravne, Jesenice, Koper, Zalog in Kranj. Stanje in primerjava je bila opravljena 3. 1. 1963.

Približno isto je z zapisniki sindikalnih podružnic. Ti v glavnem niso slabo napisani, le dostava sindikalnemu odboru je zelo neredna. Izvrševanje sklepov sindikalnega odbora je tudi problem zase. Večina podružnic sklepov niti ne prouči —, vsaj iz zapisnikov ni razvidno.

Pravilno bi bilo, če bi se sindikalni in vsi drugi funkcionarji zavzeli za to in sproti opravljal tudi te administrativne naloge. Ni namreč organizacije brez tega »papirnatega« stika, saj si ni mogoče predstavljati organizacije, kaj šele sindikata brez analiz, poznavanja gospodarske in družbene problematike podjetja v celoti. Do tega pa ni mogoče, če edinece ne posredujejo podatkov. Zato poziv sindikalnega odbora na odgovor na določeno vprašanje niso nekažno nepotrebno in morda celo birokratsko nadlegovanje »prezaposlenih« odbornikov, temveč osnova za delo organizacije — tudi edinece. Predvsem tel!

lože Lorenčič

Pred letnimi konferencami sindikalnih pododborov

Skoraj vse sindikalne podružnice so po svojih delovnih enotah ustanovile z namenom, da se delavsko upravljanje približa slehernemu članu kolektiva, tako imenovane »pododbove«.

Ponekod so se pododbori že kar dobro obnesli, saj so začeli zelo aktivno obravnavati ne samo »sindikalne«, ampak tudi proizvodne probleme svoje obračunske enote.

Ker smo pa tik pred zbori sindikalnih podružnic, je nujno, da tudi pododbori opravijo svoje letne konference (po principu sindikalne podružnice), da podajo obračun svojega dela in da v vodstva pododborov ponovno izvolijo najboljše člane enote. Zato naj obračunske enote, oziroma proizvodni sveti in pododbori, temeljito proučijo, kako bodo izvedle svoje letne konference in katere člane bodo volile v organe obračunske enote.

Iz uredništva

Lepe pozdrave in obširno pismo o tegobah nam je poslala Angela Kajzovar iz Dokleč 26, Ptujška gora s prošnjo, da nekatere stvari objavimo v Vestniku.

Problemov je preveč, da bi jih mogli objaviti v Vestniku, niti ne bi bili vsi primerni za objavo. Zato vam bomo odgovorili pismeno. Oglasite se še kaj.

Urednik

Uspela pol-montažna gradnja

Projektanti na terasi

Pogled v otroško sobo

Stanovanjski sklad občine Koper je v maju 1962 razpisal natečaj za gradnjo pritličnih vrstnih hišic v Salari pri Kopru. Pritličnih predvsem zaradi majhne nosilnosti tal. Naše podjetje se je natečaja udeležilo in kot najugodnejši ponudnik s svojim projektom tudi prevzelo gradnjo 150 takšnih hišic (dvosobnih in trosobnih stanovanj).

Izvajalcu je bila to pot prepuščena tudi izdelava kompletne investicijske in tehnične dokumentacije, razen urbanistične zasnove, ki je bila podana. Glavni projekt je bil izdelan v našem projektivnem biroju in pri njegovi obdelavi vnesene mnoge nove, racionalne rešitve.

Prišlo je do intenzivnega medsebojnega sodelovanja s koprsko operativno enoto, tako glede izbora konstrukcije kot materialov, ki naj bodo najprimernejši za estetsko ob-

likovanje objektov in seveda najekonomičnejši. Pri tem nas je vodila osnovna misel: čimveč elementov napraviti v prefabrikaciji in jih na stavbi — s kolikor mogoče finalno obdelano površino zmontirati; zakaj roki za izdelavo prvih 32 hišic so bili kratki, pa tudi cena — 2.100.000 din za dvosobno stanovanje s površino nad 50 m² je bila znana.

Enostavnost modularno zasnovane tlorisa nam je omogočila uporabo 6,7 m dolgih in 60 cm širokih prednapetih betonskih strešnih korit, ki jih je izdelal obrat OGP v Ljubljani. Ta strešna korita in enozrnat blok votlaki 20/40/20, s katerimi so pozidani nosilni zidovi (prav tako izdelek OGP) so bili transportirani v Koper iz Ljubljane. Predelne stene smo betonirali na mestu, na tleh, in jih nato že s finalno površino in vgrajenimi cevmi za elektroinstalacijo postavljali in medsebojno zvarili. Tudi strop je napravljen na mestu z izolitom na ta način, da je med njim in strešnimi koriti zračna plast, uporabljena v izolacijske namene. Poleti je namreč ta vmesni prostor mogoče s posebnimi loputami v montažnih prekladah ventilirati. To je princip dvojnega šotora, ki je za vroče klimatske razmere zelo ugoden. Seveda so v hladni periodi te lopute zaprte, da ne pride do premočne izmenjave zraka, ogretega od stanovanjskih prostorov.

Vsaka hišica oziroma stanovanje ima vzdano kuhinjsko opremo,

garderobo, steno s shrambo čistil in garderobne omare. Zunaj, ob pokriti terasi (ki meri nad 17 m²), pa še zidano shrambo za kurivo.

Omembe vredno je dejstvo, da so pri gradnji uporabljeni skoraj izključno le Gradisovi materiali oz. prefabrikati, kar daje hišicam svojevrsten karakter. Ta se odraža predvsem v strehi, ki z izredno vitkostjo prednapetih korit prekriva 2,3 metra globoko in 8,6 metra široko teraso.

Zal smo padli z gradnjo teh hišic prav v zimski čas (kot je to pri nas z novotarijami že v navadi). Ta nam je delal mnogo preglavic z zunanjimi instalacijami in izvedbo kanalizacije. Poudariti pa je treba veliko prizadevnost koprskega kolektiva, da bo gradnja pravočasno zaključena in nič manj izredno kvaliteto predvsem betonskih prefabrikatov, katere so izdelali sami na gradbišču.

Ob priliki dovrčitve prvih 8 hišic je bila v januarju organizirana razstava z namenom, da prikaže bodočim stanovalcem način opremljanja tovrstnih stanovanj, ki imajo lahko kljub relativno majhni kvadraturi s pravilno opremljenostjo veliko uporabno vrednost.

Poudariti velja še dejstvo, da je gradnja uspela, tako glede cenenosti stanovanj (saj so povprečno za 40% cenejša od drugih na tem teritoriju), hitrosti gradnje in njihove kvalitete. To pa nemalo zaradi tega, ker je bil projekt od svojih zametkov do končne realizacije plod

Takale je polmontažna vrstna hišica v Kopru

tesnega sodelovanja koprsked edince z našim birojem in mislim, da bi bilo potrebno tekšno sodelovanje razvijati tudi z drugimi našimi ope-

rativnimi edinicami — predvsem tam, kjer se odpirajo perspektivne gradnje stanovanj za tržišče. Ing. Boris Vede

Ob jubileju ing. Milivoja Šircelja

Ing. Milivoj Šircelj izhaja iz uradniške družine. Studiral je v Ljubljani. L. 1933 je napravil maturi ter se kmalu za tem vpisal v vojaško pilotsko šolo. Že od četrte realke dalje se je zanimal za letalstvo, predvsem za jadralno. Tako ga leta 1934 najdemo v pilotski jadralni šoli v Beogradu. Leta 1939 je diplomiral na tehnični fakulteti v Ljubljani ter kmalu za tem stopil v službo pri štabu za utrjevanje naših meja.

Med okupacijo je delal pri gradnji ceste Mirna-Tihaborj, kjer je zalagal partizane in podpiral narodnoosvobodilno gibanje, predvsem z municijo. Zaradi tega so ga tudi leta 1943 belogardisti zaprli. Po osvoboditvi je sodeloval pri gradnji porušenihi mostov v celjskem okrožju in leta 1946 ga že najdemo v podjetju Gradis. Najprej je bil zaposlen kot sektorski inženir pri gradnji mostu čez Kolpo pri Metliki, nato pri gradnji ceste Ljubljana-Vrhnika, leta 1947 pa je bil šef inženir na gradbišču »Savinjski daljnovod« v St. Petru. Bil je tudi kot šef inženir na HC Savica, pri gradnji avtomobilske ceste Ljubljana-Zagreb itd.

Tov. ing. Šircelj je dober in zvest sodelavec, predvsem pa velik strokovnjak za nizke gradnje. V odnosu do sodelavcev je tovariški in v kolektivu na splošno priljubljen. Ob njegovem jubileju mu iskreno čestitamo ter želimo v nadaljnjem življenju obilo uspeha.

Kaj moramo izboljšati pri prehrani in stanovanju naših delavcev

Zaprosili smo socialnega delavca Jerneja Jeršana, ki ima tudi diplomo šole za sanitarne tehnike v Ljubljani, da nam opiše dejansko stanje po naših menzah in naseljih.

»Že za časa študija na višji šoli za socialne delavce sem slišal o dobri organizaciji menz in o urejenosti naselij v podjetju Gradis. Ob vstopu v službo je bila ena izmed mojih prvih nalog analizirati stanje naših menz in naselij. Priznati moram, da je tov. Škofic, ki je do sedaj vodil in vršil higienske preglede v naseljih, delo temeljito in uspešno opravljal.«

KAKO SO UREJENA NASELJA?

»Delavska naselja imajo skupno 85 montažnih barak s 643 sobami in 2412 ležišč. Kapacitete vseh 8 samskih domov znašajo 305 sob s 1193 ležišči. Skupna kapaciteta delovnih naselij in samskih domov je torej 3605 ležišč. Od povprečno 4694 zaposlenih delavcev (kolikor jih je bilo meseca decembra v podjetju) imamo torej na razpolago 3605 ležišč. Povprečno so v eni sobi 4 člani kolektiva. Oprema prostorov je sodobno urejena: železne postelje z žimnicami, garderobne omare, miza s stoli itd. Za zdrževanje reda in snage je zadolženo več oseb.«

Na kakšne probleme in nepravilnosti ste naleteli ob prvem pregledu?

»Med drugim je bilo ugotovljeno, da prostore vsak dan čistijo. Toda kljub vsem pregledom v več kot polovici stanovanjskih prostorov (barak) higiensko stanje ni zadovoljivo. Najpogostejše najdene nepravilnosti so: umazane stene in tla

polna odpadkov, polno papirja in raznih predmetov na garderobnih omarah, zamašene straniščne školjke itd. Temu je predvsem kriva nedisciplin in malomarnost samih stanovalcev. Kaj pomaga vsakodnevni trud snažilk, če nekateri delavci gredo na sveže poribana tla z blatnim obuvalom. Najslabše pa je, da uporabljajo ležišče z delovno obleko na sebi in celo z obuvalom, kar se žal, ne zgodi tako redko. Tudi vprašanje urejenosti delovne okolice ni povsod zadovoljivo.«

Ali so v vseh domovih in naseljih dani vsi pogoji za primerno bivanje in čistočo?

»Prav gotovo, da so. V vseh naseljih je dovolj čistil in tudi prostori so dobro urejeni, skratka, delavcem so dani vsi pogoji za primerno bivanje. Manjkajo le prostori, predvsem po barakah, kjer bi stanovalci imeli vse možnosti za kulturno, družabno in politično delo.«

Ob obisku ste pregledali tudi menze. Koliko delavcev se danes hrani še v naših menzah?

»Od skupno zaposlenih delavcev se hrani v naših menzah 2377 delavcev. Od tega števila pa prejema celodnevni obrok, to je zajtrk, kosilo, večerjo in malico le 771 delavcev. Večje število je tistih, ki jemljejo samo enega od teh obrokov. Malico pa prejema preko 3000 delavcev.«

Ali hrana ustreza predpisani kalorični vrednosti?

»Po izračunani kalorični vrednosti in po mnenju samih delavcev hra-

na kvantitativno in kvalitativno ustreza.«

Kako se gibljejo cene prehrane po posameznih edinicah?

»Najnižje cene za celotni obrok 250 din so v Mariboru, medtem ko je prav tako za celotni obrok na Ravnah na Koroškem 375 din. Po drugih edinicah pa stane celodnevni obrok: Ljubljana-okolica 265, gradbišče Goričane 290, Kranj 255, Ljubljana (Tomačevo naselje, Šiška) 355, Koper 370, Poreč 300, Jesenice 267, Celje in Zalec 280. V celotnemu obroku se računajo zajtrk, kosilo, večerja in malica.«

Na kakšne pomanjkljivosti ste naleteli pri pregledu menz in zaposlenega osebja?

»Medtem ko osebje, zaposleno pri prehrani v kuhinjah in edinicah pri večjih delavskih naseljih, svoje delo opravlja v skladu s higien-skimi principi pa tega ne bi mogel reči za osebe, ki so zaposlene pri razpodeli hrane na posameznih gradbiščih. Večinoma niso poučeni o osnovnih higienskih predpisih, nimajo delovnih oblek in niso zdravniško pregledani. Te osebe običajno opravljajo tudi razna dela v gradbeništvu ali pa so zaposlene pri čiščenju prostorov v stanovanjskih barakah. Dolžnost odgovornih, ki jih nadomeščajo na teh delovnih mestih, je, da v tem smislu pouče in jim tudi zagotovijo primerno delovno obleko.«

Katera naselja ali domovi so po vašem mnenju najboljše urejeni?

»Od vseh naselij je najbolj urejeno v Tomačevem. Stanje samskih

domov je povsod pohvalno. Manjše razlike, ki obstajajo med domovi, bi se dale popraviti z bolj energičnimi ukrepi samih upravnikov.«

Socialni delavec tov. Jernej Jeršan

Naši fantje pri vojaki

Stefan Bosil, ki služi vojaški rok v Karlovcu, nam je poslal naslednji dopis.

Dragi člani kolektiva

Kot član vašega kolektiva, ki se sedaj nahajam na odsluženju vojaškega roka, se vam oglašam s tem skromnim pismom. Ko berem Vaš časopis, sem ponosen na gospodarske uspehe, ki jih je doseglo naše podjetje v letu 1962. Ko sem bil pred nekaj dnevi na dopustu, sem si ogledal tudi podvoz, ki ga je gradilo naše podjetje. Nisem se mogel načuditi, kako je bilo mogoče zgraditi tako lep objekt v tako kratkem roku.

Prav tako me veseli, da name-ravate organizirati več tečajev predvsem za mladino. Žal v dobi, ko sem bil jaz pri vas kot vajenec, niste organizirali takih seminarjev. Zdi se mi, da je bilo takrat premalo razumevanja za vajence, ki so prišli s podeželja. Ko sem prebral v Vestniku članek »Oh, ta naša mladina«, sem prišel do zaključka, da je žal zelo malo mladincev, ki bi bili aktivni. Se in še bi imel gradiva za pisanje toda kliče me druga dolžnost.

Zahvaljujem se podjetju za redno pošiljanje Gradisovega vestnika, ki mi je sedaj edina vez s podjetjem. Čeprav malo pozno, želim vsem članom kolektiva srečno in uspešno novo leto 1963.

Pismo s podobno vsebino nam je poslal tudi tov. Rudi Polak, ki služi vojaški rok v Zagrebu. Seveda ni pozabil priložiti slike, kakšen je v vojaški uniformi. Takle:

Rudi Polak, zidar, na gradbenem vodstvu Maribor iskreno pozdravlja vse člane našega kolektiva

Besede in dejanja

Poleti in v jeseni je bilo na sejah izvršnih odborov sindikalnih podružnic, kot na sejah sindikalnega odbora podjetja precej govora, da bodo v podružnicah izkoristili čas, ko bo pritisnil mraz, za predavanja. Na predavanjih naj bi obravnavali politično situacijo doma in v svetu, statut podjetja in tudi ustava ne bi izostala. Skratka, naštetih je bilo precej predlogov, kaj vse bi obravnavali. Tudi predavatelji so bili določeni, vsaj tako smo slišali.

Prišla je zima, z zimo še dokaj hud mraz. Ponekod so se delavci ogrevali v zakurjenih prostorih, drugod so premrzli postopali okrog ognjev kot nekoč. O predavanjih pa doslej niti govora.

Ce delavce vprašamo, kako je s predavanji, običajno ne znajo ničesar povedati, funkcionar pa reče: »Kje pa, saj ni časa. Se malo pa gremo delat.« Takšne in podobne odgovore bomo dobili povsod.

Sindikalni odbor še do danes nima podatkov, da bi kje imeli predavanja takrat, ko delo ovira dokaj hud mraz, tako kot je bilo govora poleti in jeseni.

Po vsem tem nam res ni jasno, kdaj naj gradbenemu delavcu nudimo primerno izobrazbo? Poleti smo trdili, da ni časa, predavanja naj bodo torej pozimi. Zdaj, pozimi, pa spet trdimo, da ni časa, ker nas je zgodnja zima vrgla s tira in moramo vse zamujeno nadoknaditi. Takšni in podobni izgovori pri grad-bincih pa se prenašajo iz leta v leto.

Ali ne varamo sami sebe: »Bomo, bomo,« nikoli pa se ne odločimo in ne iščemo in tudi ne izkoristimo tistih priložnosti, ki jih je pozimi res dovolj?

Lo-jo

SKLEPI

VII. redne seje upravnega odbora podjetja

1. Predlog statuta podjetja, ki ga je predložila komisija delavskega sveta hkrati s svojim poročilom upravnemu odboru v obravnavanje in potrditev, se z dodatnimi predlogi organizacije centrale podjetja potrdi in predloži delavskemu svetu podjetja v obravnavanje in potrditev.

2. Delavskemu svetu podjetja se predlaga, da predlog statuta potrdi kot začasni statut, katerega vsebina bi pa definitivno obravnaval in potrdil delavski svet po sprejemu nove ustave in predpisov, ki bodo na njeni podlagi izdani.

3. Predlog komisije za sestavo urnih najemnin za stroje težke mehanizacije se potrdi v naslednji obliki:

Naziv stroja	Stara najemnina	Nova najemnina
Buldozer Ansaldo	3070	3185
Buldozer D-7	4170	4325
Buldozer D-8	4610	4780
Buldozer TG-50	3290	3415
Buldozer TG-90	4720	4895
Buldozer TG-160	6920	6920
Nakladač Case	3000	3240
Nakladač Caterpillar	4280	4695
Skreper motorni	4500	4665
Skreper mehanični	1760	1825
Bager Nobas	4170	3200
Bager Liebherr	4720	5270
Bager UB-0,5	5270	5465
Bager UB-1	6920	7175
Dumper Czepl	2200	2285
Dumper Koehring	3300	3425
Valjar vibrac.	2750	2855
Valjar Diesel	2200	2285
Valjar parni	2200	2285
Kompresor električni	4170	4325

Naziv stroja	Stara najemnina	Nova najemnina
Kompresor prevozní	3590	3725
Zerjav Pohore	2750	2855
Zerjav Kaiser	2640	2740
Zerjav Fiorentini	2850	2955
Zerjav Wolf 30	2640	2740
Zerjav Wolf 60	3510	3640
Zerjav Liebherr 24	3950	4280
Zerjav Weitz	3950	4100
Dvigalo viličar	1980	2055
Vibromaks	1590	1650
Zaba 100 kg	890	925
Zaba 500 kg	1550	1610

Zgornje najemnine se potrjuje v tem smislu, da investicijsko vzdrževanje in amortizacija ne predstavljata osnove, katere naj vpliva na formiranje dohodka enote ali pa za pokritje eventualne poslovne izgube.

Obravnavan je bil predlog komisije za novo tabelo ton/km, cenik našega avtoparka, ki odpravlja nesoglasje med ceno prevoženih kilometrov v območju od 9 do 11 km razdalje. Predlog obsega cene za posamezne ton/km, ki znašajo:

za prevoze do 1 km 280 ton/km, od 1 do 5 km znaša doplačilo za vsak nadaljnji kilometer 55 din, od 5 do 10 km znaša doplačilo za vsak kilometer 36 din in od 10 do 20: 35 din/km. Nad 20 km pa se za vsak naslednji kilometer doplača 30 din za ton/km. Kri-vulja, zrisana na osnovi tega predloga, poteka zvezno in upošteva tudi komercialno ceno kratkih voženj, ki je dvignjena v primeri s sedanjo ceno, dočim so vožnje na dolgi relaciji cenejše od sedanjih, kar omogoča avtoparku, da vozi za potrebe edinic konkurenčno tudi na dolgih relacijah. Za prevoze zemeljskih mas na kratko razdaljo pri znatnejših količinah takih prevozov se obraču-

nava po m³, cena se določa sproti od primera do primera.

S tem predlogom bo avtopark preračunal lanskoletno svojo realizacijo, da dobimo primerjalno sliko, koliko predlog vpliva na dohodek edinice. Na podlagi te primerjave bo komisija zavzela končno veljavno stališče in stavila svoj predlog o novih cenah za storitve avtoparka.

3. Vloga Ljudmile Horvat za izstavitve oddolbe za prenos stanovanjske pravice se zavrne, ker imenovana ni v delovnem razmerju s podjetjem, kar predstavlja pravno osnovo za izdajo predmetne oddolbe.

4. Prošnja Zveze rezervnih oficirjev za oglas v Invalidskem vestniku se zavrne, ker je reklamni fond v te namene že izčrpan.

5. Obvestilo sindikalnega odbora podjetja v zadevi dodatnih predlogov se statut vzame na znanje s tem, da se ustrezna dopolnilna načela v končni formulaciji statuta ustrezno upoštevajo.

Sklepi sekretariata odbora, ki so bili sprejeti na seji dne 6. 12. 1962 se vzamejo na znanje, kar velja tudi za zapisnik seje sekretarita z dne 24. 12. 1962.

6. Prošnja Pigner Ivana, KO Maribor, za odobritev dolgoročnega posojila v znesku 300.000 din se odobri s tem, da imenovani izpolni vse pogoje, ki jih zahteva Narodna banka za realizacijo posojila.

7. Vloga Skok Viktorja, zaposlenega v stek-larski delavnici centralnega skladišča, za dodelitev stanovanja se odstopi organu upravljanja centrale in upravi podjetja v rešitev s priporočilom, da stanovanjski problem imenovanega v okviru možnosti reši.

8. Prošnja Jugoslovanskega odbora za strokovno prakso študentov ekonomije se zavrne, ker podjetje v okviru možnosti nudi prakso inozemskim študentom v neposredni proizvodnji.

Predsednik UO podjetja:
ing. Saša Skulj

SKLEPI

VII. rednega zasedanja delavskega sveta podjetja

1. Poročilo o VIII. redni seji upravnega odbora podjetja, katerega je podal predsednik upravnega odbora tov. ing. Saša Skulj se vzame na znanje.

2. Stalne komisije delavskega sveta podjetja morajo do prihodnjega zasedanja delavskega sveta podjetja pripraviti poročilo o svojem delu, katerega bodo posamezni predstavniki podali delavskemu svetu podjetja.

3. Delavski svet podjetja je obravnaval predlog statuta podjetja, ki mu ga je posredoval upravni odbor in ga po izvršeni razpravi potrdil z naslednjimi spremembami:

Člen 115 predloga statuta se spremeni tako, da kadrovska služba podjetja daje smernice in navodila za poslovanje ustreznim oddelkom poslovnih enot, njeno neposredno delovno področje pa predstavlja urejanje delovnih razmerij delavcev centrale. Razen vodilnih delavcev, katere imenuje upravni odbor podjetja, se delovna razmerja ostalih članov kolektiva poslovnih enot urejajo z organi upravljanja in upravo teh enot. Upravni organi poslovnih enot, ki urejajo delovna razmerja članov svojega kolektiva, so pri svojem delu obvezni upoštevati pri-poročila, smernice in navodila kadrovske službe podjetja.

Variantni predlog za nov način volitev delavskega sveta podjetja v tem smislu, da bi vsaka enota volila samo enega člana v delavski svet podjetja, ostali člani pa se volijo iz vrst najboljših članov kolektiva celotnega podjetja, se zavrne, ker ne nudi ustreznega jamstva, da bi bil na ta način izvoljen delavski svet podjetja kvalitativno boljši kot sicer. Potrdi se način volitev delavskega sveta podjetja tako, kot ga predlaga predlog statuta podjetja.

Členu 125 se doda: komercialni oddelk v upravi poslovnih enot s tem, da se v 4. odst. člena 127 vnesejo naloge tega oddelka, oziroma ustrezno delovno področje. Organizacija uprave poslovne enote se predvidi z omenjeno varianto glede na obseg dela posamezne enote.

V čl. 6. člena 79 je dodati: »po sporazumu«.

Člen 45 predloga statuta se črta, ker zanj ni zadostne utemeljitve.

V členu 13 je treba predvideti kot osnovni organ obračunske enote »zbor obračunske enote«.

Obdrži se v statutu podjetja režim posebnih obračunskih enot.

Med pristojnostmi delavskih svetov poslovnih enot je treba vnesti pravico predlaganja nadurnega dela. Delavski svet podjetja izda v smislu predloga samo ustrezni verifikacijski sklep.

Potrdi se predlog organizacijske sheme centrale in v tem pogledu besedilo statuta smiselno prilagodi. Nove službe centrale podjetja, predvidene v predlogu statuta se realizirajo brž ko bodo za to dani ustrezni organizacijski in kadrovske pogoji.

4. Potrdi se predlog uprave podjetja, da podjetje pristopi k ustanovitvi biroja za gradbeništvo kot ustanovitelj.

5. Iz dosedanjega organizacijskega okvira centralnih obratov Ljubljana se izloči težka

mehanizacija in avtopark v samostojno poslovno enoto z nazivom »strojno-prometni park«. Ostali del centralnih obratov se reorganizira v kovinske obrate Ljubljana. Z ozirom na poseben status strojno-prometnega parka je do prihodnjega zasedanja izdelati poseben statut, ki bo v obliki aneksa dodan statutu podjetja.

6. Z ozirom na predlog, da bo plan realizacije podjetja v letošnjem poslovnem letu znašal 13,5 milijarde dinarjev, priporoča delavski svet podjetja vsem organom upravljanja poslovnih enot, da pri sprejemanju letnega gospodarskega načrta proučijo vse planske osnove, ki so pomembne za sestavo plana in v tem smislu sestavijo svoje predloge.

7. Plan investicij, ki ga je izdelala komisija za investicije bo obravnavan na prihodnjem zasedanju delavskega sveta podjetja. Zaradi nekaterih neodločljivih investicij pa se delni plan, ki ga je predlagala komisija za investicije, potrdi.

8. Za predsednika komisije delavskega sveta podjetja za HTV se imenuje ing. Marincič Franc. V komisijo se kot dodatni član izvoli še Albin Kopač.

Na izpraznjeno mesto člana komisije za delovna razmerja se imenuje tov. Leander Košuta.

9. Za stalnega overovatelja zapisnika se imenuje tov. ing. Mitja Kiler, ker je dosedanj stalni overovatelj tov. ing. Franc Rotherl odšel iz podjetja.

10. Po tolmačenju uredbe o predložitvi zaključnega računa podjetja za leto 1962, objavljeni v Uradnem listu FLRJ št. 53 z dne 31. 12. 1962 se sprejme sklep, da se zaprosi državni sekretariat za finance FLRJ za podaljšanje roka za predložitev zaključnega računa za osnovno dejavnost in storitev delavsko-uslužbenih restavracij za 30 dni tj. do 15. III. 1963.

11. Potrdi se predlog najetja posojila pri splošni gospodarski banki LRS za gradnjo za tržišče, in sicer:

a) Samski dom Celje	83.200.000
b) 2 stan. objekta DOM II, Kranj	145.900.000
c) 1 objekt »Gradis 62« Ravne	127.900.000
Skupaj	357.000.000

Za sklenitev kreditne pogodbe se pooblašča glavni direktor ing. Hugo Keržan in direktor gospodarsko-računskega sektorja lko Ravnikar.

12. V Kranju se zgradi dva 5-etažna bloka tipa DOM-2, v Ravnah stanovanjski blok »Gradis 62«. Gradnja predmetnih stanovanjskih blokov spadata v redni proizvodni program za tržišče.

Finansiranje je zagotovljeno iz kreditov, namenjenih za gradnjo stanovanj za tržišče.

13. Dodatno se potrdi finansiranje iz sklada skupne porabe:

a) Dotacija počitniškim domovom 4.500.000

b) Spominska darila 10- in 15-letnikom	200.000
c) Spominska darila	160.000
č) Invest. vzdržev. počit. domov	1.400.000
d) Regres za dopuste izven počitniških domov	161.000
e) Zavarovalne premije za sredstva skupne porabe	510.000
14. Odobri se adaptacija sob v gospodarskem posloju počitniškega doma v Ankaranu	1.000.000
15. Potrdi se predlog komisije za inventuro osnovnih sredstev z dne 25. 12. 1962 za odpis barak na sredstvih skupne porabe.	
16. Odobri se prodaja lesnega provizorija (2-družinska) Obč. LO Jesenice	500.000
17. Iz fonta za riziko se na podlagi kolavdacijskih zapisnikov koristi za:	

a) gradbeno vodstvo Ljubljana objekti PBM v Vodmatu in Šiški	6.379.512
b) gradbišče Kranj — komunalna naprava bloki Zlato polje	4.508.180
18. Potrdi se predlog komisije za razhodovanje osnovnih sredstev z dne 23. 12. 1962 v višini neodpisane vrednosti na dan 31. 12. 1962	2.290.262
Vrednost materiala razhodovanih osnovnih sredstev po komisiji	405.1000
Znesek, ki se odpiše v breme rez. sklada	1.885.162
19. Kvota za reprezentanco za leto 1963 se določi mesečno na	25.000
20. Na predlog gradbenega vodstva Ljubljana, Obrata gradbenih polizdelkov in centrale podjetja se odobri najetje posojila pri stanovanjskem skladu ObLo Ljubljana-Center v višini	31.050.0000
Za odplačilo potrebnih sredstev za anuitete se bo zavarovalo iz sklada skupne porabe prej navedenih edinic.	
21. Za obratovanje počitniških domov v letu 1963 se odobri akontacija v znesku	5.000.000

Predsednik DS podjetja

Vinko Veit

Overovatelja:

ing. Mitja Kiler l.r.

Ludvik Snajder l.r.

Za inženirja 15.000 - za vajenca 30.100 din

Ali je nujno, da prav vse stroške za šolanje in vzdrževanje vajeniške mladine prevzamejo na svoja ramena podjetja?

Nekoč sta živela...

Kaj pa je to — boste zagodrnjali ali naj zdaj beremo pravljice? No, potrpite! Ne gre za pravljico, zgodba je resnična.

Torej — nekoč sta živela dva prijatelja. Dva mlada fanta, Ivan in Tone. Oba sta bila istih let. Oba sta bila edinca. Oba sta bila enako nadarjena in enako marljiva. Očeta obeh fantov sta bila delavca v isti tovarni in sta imela isto delo in enake osebne dohodke.

Potem pa so se poti obeh prijateljev ločile. Pri 15. letu, ko sta fanta končala osemletko.

Ivana je dal oče učiti v neko gradbeno podjetje. Tam so Ivanu nudili zastoj vse: hrano, stanovanje, obleko. In celo nagrado je dobil Ivan že prvo leto. Po dveh letih je Ivan končal šolanje, postal je zidar. Takrat je bil star 17 let. Čez leto dni je odšel k vojakom, odslužil rok in se z 20 leti vrnil v podjetje. Njegov mesečni zaslužek se je vrtil tam nekje blizu 30.000 dinarjev.

Tonetova pot pa je bila čisto druga. Oče ga je dal v gimnazijo. Vse stroške šolanja, oblačila in sploh vzdrževanja je nosil Tonetov oče. Ko je Tone z 19 leti končal gimnazijo, se je vpisal še na uni-

verzno. Na filozofsko fakulteto. In spet je vse stroške vzdrževanja nosil njegov oče. Ko je s 24. leti Tone diplomiral, je odšel v JLA, odslužil rok in se s 25 leti zaposlil na neki šoli. Njegov mesečni zaslužek je bil prav takšen kot Ivanov — okrog 30 tisočakov...

Medtem ko je Tone študiral na univerzi, Ivan pa že delal v gradbenem podjetju, se je Tonetov oče večkrat vprašal: »Zakaj moram vse stroške za šolanje svojega sina nositi sam, za Ivana pa že od njegovega 15 leta skrbi v celoti družba, podjetje?« — Ivanov oče ni dal za izobrazbo svojega sina niti dinarja. Še več: znebil se je sploh vseh stroškov za vzdrževanje sina. Tonetov oče je sicer za sina prejemal tistih 3000 din mesečno otroške doklade, moral pa je zato skrbeti za vse — za hrano, za obleko, za obutev, za knjige...

Razlika je vsekakor na prvi pogled očitna. In ogromna. Tonetov oče si je moral pošteno pritrgovati od ust, da je sina izsolal, Ivanov oče pa je sina že s 15 leti predal na ramena podjetja.

Očitno tu nekaj ni povsem v redu.

Morda bi kdo dejal: »Če je Tone

hotel imeti boljši kos kruha, naj zanj prispeva njegov oče. Vse je v redu in prav. Zato pa je zdaj Tone profesor...«

Pa je ta trditev res na trdnih nogah? Kakšen pa je tisti »boljši kos kruha?«. Saj je Tone pri 25 letih imel isti osebni dohodek kot Ivan že pri 20 letih? Da sploh ne govorimo o tistem, kar je Ivan zaslužil med vajeniško dobo in pozneje. In da ne upoštevamo tega, da Ivanu teče pokojninska doba že od 17. leta, ko je postal zidar, Tonetu pa komaj od njegovega 25. leta. In medtem ko bo Tone napredoval v službi in zaslužil vedno več, se bodo vzporedno večali tudi osebni dohodki Ivana, ki je medtem že postal visoko kvalificiran zidar. Skratka — tista govorica o »boljšem kosu kruha« ni povsem prepričljiva in trdna...

Kaj torej? Če je vse to prav, lahko zelo jasno zaključimo, da nam kadri s fakultetno izobrazbo niso potrebni? Ali pa — nekoliko bolj preprosto zaključek — da se študirati »ne splača«...?

Pa pustimo ta nekoliko splošen uvod v razmišljanje o tem problemu in pogledimo, kaj pravijo k temi — »Šolanje kadrov v gradbeništvu« — tisti, ki imajo vsak dan opravka z vzgojo kadrov in sploh z mladino.

Kadrovska služba centrale: »V našem sistemu kadrovanja so res nekatera nasprotja, ki jim bo treba posvetiti več pozornosti. Vzemimo samo problemske stroške — koliko mora podjetje prispevati za nekatere kadre. Vzemimo inženirja ali arhitekta. Za inženirja daje podjetje vsak mesec od 12.000 do 15.000 din — tolikšna je mesečna štipendija. Za vajenca dajemo precej več. Če računam za bivanje v samskem domu — vsi stroški so preračunani na en mesec — 3500 din, za hrano 12.600, za delovno obleko 500, za šolanje 3000, nagrado 5000, terenski dodatek 2500 din in za praznično obleko, obutev ter perilo 3000 din, zneso to mesečno 30.100 dinarjev. Vsekakor paradokso, da nas šolanje inženirja stane komaj polovico toliko kot izobraževanje vajenca.

Ne da bi hotel iz teh nasprotij povleči prerane zaključke, se mi vendarle zdi, da bodo potrebne pri tem problemu nekatere korekture. Čisto kratko in konkretno: menim, da bo treba tudi v gradbeništvu, tako kot v skoraj vseh industrijah, postopno priti do tega, da bodo del stroškov za vzgojo in šolanje mladine prevzeli na svoja ramena tudi starši, ne pa v celoti podjetje, tako kot doslej. Zdi se mi pa, da bo izobraževanje na delovnih mestih še vedno najcenejše.

Ivan Grile, šef kadrovskega oddelka v GV Ljubljana: »Res je, da gradbena podjetja nosijo prav vse stroške za šolanje in vzdrževanje

vajeniške mladine. To je bila doslej nujnost, ker sicer vajeniške mladine sploh ne bi dobili. Doslej je vsa mladina silila samo v industrijo. Vem pa, da zdaj nastajajo že drugi časi, da tudi vrata tovarni niso več tako na široko odprta. Zal pa smo medtem mladino nekoliko razvadili...«

Slava Gozdnikar, referent za delovna razmerja v kadr. oddelku GV Ljubljana: »Pri nas dobi vajenec vse — od hrane in prenočišča do obleke, obutve in terenskega dodatka. Če se dobro uči, je prav, če ne, tudi nič zato. V nekaterih tovarnah morajo starši podpisati pogodbo, s katero se zavežejo, da bodo podjetju povrnilo stroške, če vajenec ne bo napredoval. Če bi bilo tudi v gradbeništvu tako, bi se starši prav gotovo bolj zanimali, kako napredujejo njihovi otroci.

Peter Hari, delovodja v GV Ljubljana: »Danes vajeniška mladina sploh ne ve, kaj vse ji nudi podjetje. Ko sem bil sam vajenec — to je bilo še pred vojno — sem dobil na dan 4 dinarje. S tem me je lastnik odpravil in ga ni prav nič zanimalo, kje jem, spim in kako se oblačim. Na stavbi sta me vzela v precep dva pomočnika in gorje, če sem napačno prijel v roko opeko. Takoj sem jo dobil pod rebra, da mi je opeka padla iz rok in sem jo moral pobrati. Ko so zvečer delavci odšli domov, sem jaz — vajenec — moral pozno v noč čistiti umazano orodje. Seveda to ni bilo prav. Čisto pravilno je, da nudimo danes vajencu mnogo boljše in lepše pogoje. Zdi se mi pa, da mladina tega ne zna prav ceniti. Danes pravzaprav vajenec počne, kar ga je volja.

Janez Kuštrin, sektorski vodja gradbišča v GV Ljubljana: »Za podjetje bi bilo neprimerno bolj racionalno, da bi mladega človeka izobraževali s sistemom priučevanja na delovnem mestu — torej od ne-kvalificiranega delavca do polkvalificiranega in končno do kvalificiranega.

Anton Martinšek, upravnik Centralnih obratov Ljubljana: »Povsem točno je, da je vajenec danes na boljšem, vsaj v gradbeništvu, pred študentom. Inženir zaključí študij šele v 25. ali 26. letu, potem gre še v JLA in ponavadi je star že 27 let, ko se zaposli. Torej ima vajenec vsaj sedem do osem let prednosti, iko že služi. Tudi dohodek visoko kvalificiranega delavca niso nič manjši ali pa vsaj bistveno ne kot dohodki kakšnega inženirja. To so znane stvari. Vzemimo konkretno moj primer: čeprav sem tu upravnik, moji osebni dohodki niso največji v Centralnih obratih.

Vajeniški mladini smo v našem podjetju res vse nudili, to pa zato, ker je doslej vsa mladina silila samo v tovarne, v gradbeništvu pa ni

hotel nihče. Zdi se mi pa, da so zdaj že nekoliko drugačne razmere kot leta 1961 ali 1960. Vsi vemo, da je mladine vedno več in več, da tudi industrija ne sprejema več novih moči kar na debelo. Skratka — menim, da podjetju ne bo več treba v toliki meri popuščati in nuditi vajencu vsega od A do Ž.

Anton Ogorelec, šef kadrovske-socialne službe v Centralnih obratih v Ljubljani: »Pri nas smo te stvari že nekoliko zaostri. Primer: tečajnino za izpit visoko kvalificiranega delavca v znesku 30.000 din je doslej plačevalo podjetje, zdaj bomo šli na to, da vsaj polovico stroškov prevzame delavec. Prav bi bilo, da bi v bodoče vsaj nekaj stroškov za šolanje in vzdrževanje vajenca nosili starši. Tako bi se starši tudi nekoliko več zanimali, kako se njihov otrok uči in sploh kako napreduje. Doslej so starši vajeniške mladine pokazali v glavnem zelo malo zanimanja za napredek svojih otrok.

In zaključek?

Problem je vsekakor na dlani in bo o teh stvareh treba slej ko prej resneje razmišljati. Verjetno v gradbeništvu še ne bo mogoče preiti iz enega ekstrema (od tega, da je podjetje vajencu nudilo prav vse — hrano, obleko, šolanje, stanovanje itd.) do druge skrajnosti — do tega, da dobi mlad človek za svoje šolanje od podjetja posojilo in ga mora nato vračati. Prav gotovo pa so se razmere od leta 1960 ali 1961 do danes precej spremenile. Mladine je dovolj — v nekaterih občinah imajo po več sto mladih fantov, ki so končali osemletko in ne vedo, kje bi se zaposlili oziroma kje bi nadaljevali šolanje. V Centralnih obratih na primer smo slišali, da se je za vajenca ponudilo okrog 100 mladih fantov, novih vajencev pa so lani potrebovali komaj 11 (kovinske stroke). Skratka — zdaj bo tudi gradbeništvu za marsikoga »dobro«, ker industrija enostavno vseh ne bo mogla sprejeti.

Razen tega bo nedvomno bolje za mladega človeka, če bodo njegovi starši morali prispevati za šolanje vsaj del stroškov, ker bodo pri tem starši bolj zainteresirani in za napredek svojih otrok. Seveda pri vsem tem ne bo mogoče teh odnosov takoj docela »ekonomizirati« in bo treba bržčas še precej časa na te probleme gledati tudi s socialnih vidikov (družine z več otroki in nižjimi osebnimi dohodki). In ne nazadnje bo treba bolje pretehtati, če ni sistem priučevanja na delovnem mestu za podjetje, za mladega človeka in za vso skupnost boljši in rentabilnejši kot pa je danes sistem vajeniškega šolanja.

Dopisujte v naše glasilo

Planski barometer za december 1962

Skupni finančni letni plan podjetja je izpolnjen s 102 %, medtem ko je gradbeni letni finančni plan izpolnjen s 113 %. Materialni stroški, osebni dohodki, produktivnost in delovne ure so ostale v decembru v primerjavi z novembrom 1962 nespremenjene. Realizacija skupnega finančnega plana gradbišč je bila decembra za 4 % večja kot novembra 1962, v obratih pa za 9 %. Gradbeni mesečni plan pa je decembra v primerjavi z novembrom presežen za 2 %. Delovne ure so narasle na gradbiščih decembra za 2 %, medtem ko so v obratih v istem času padle za 5 %. Produktivnost gradbišč je v tem mesecu padla za 2 %, v obratih pa narasla za 3 %. Prav tako so povečani osebni dohodki na gradbiščih za 1 %, v obratih pa so znižani za 3 %.

Gradbeni plan so presegla naslednja gradbišča: Ljubljana za 22 %, Maribor za 38 %, Jesenice za 4 %, Ravne za 38 % in Koper za 7 %. Realizacija letnega gradbenega plana pa niso dosegla gradbišča: Celje 14 %, Zalog 25 % in Kranj za 24 %.

Obrati so presegli letni plan: Centralni obrati Ljubljana za 12 %, Lesni obrat Škofja Loka za 2 %, OGP Ljubljana za 2 %, medtem ko je KO Maribor 7 % izpod plana.

Podrobnejši pokazatelji posameznih enot so razvidni iz tabele.

1. Uspeh podjetja

Edinica	Gradis
SKUPNI PLAN	102
GRADNI PLAN	113
LETNI PLAN	113
±	+11

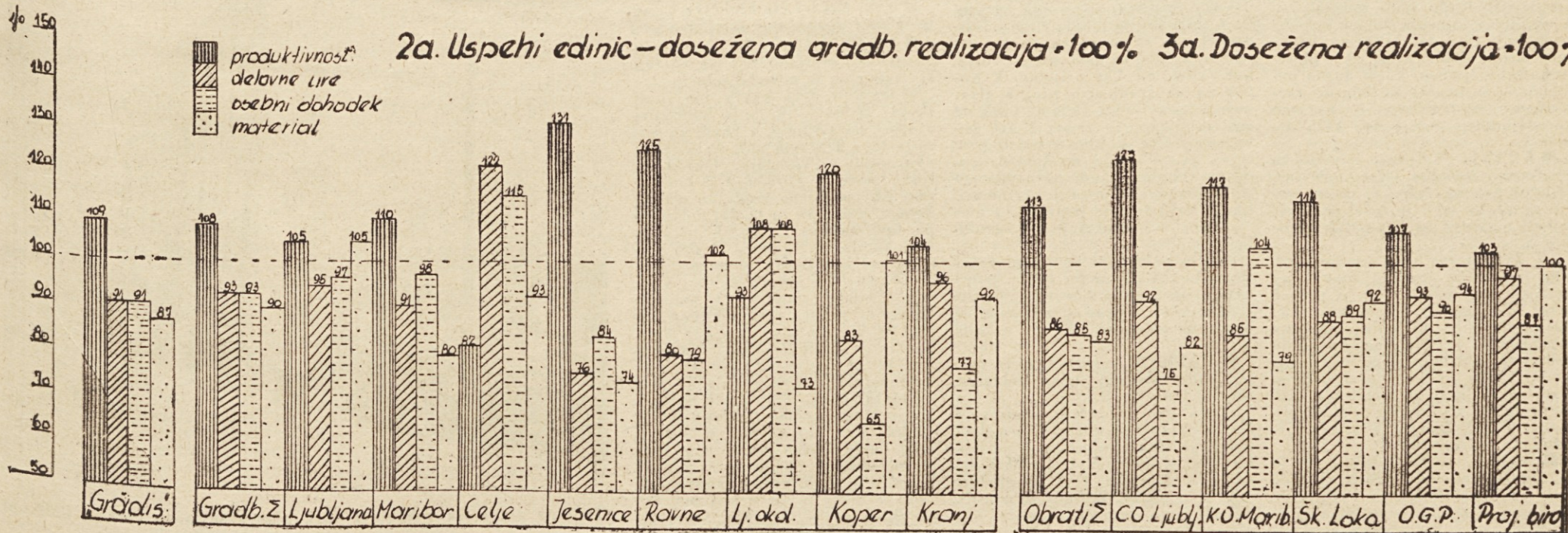
2. Planski uspeh gradbenih edinic v % december 1962

Gradbišča	Ljubljana	Maribor	Celje	Jesenice	Ravne	Lj. okol.	Koper	Kranj
104	112	130	72	89	124	79	97	74
113	122	138	86	104	138	76	107	76
113	122	138	86	104	138	76	107	76
+9	+12	+30	-28	-11	+24	-24	-3	-26

3. Planski uspeh obratov v %

Obrati	CO Ljublj.	K.O. Marib.	Šk. Loka	OGP	Proj. biro
109	112	93	102	102	100
—	—	—	—	—	—
109	112	93	102	102	100
+9	+12	-7	+2	+2	±0

2a. Uspehi edinic — dosežena gradb. realizacija 100 % 3a. Dosežena realizacija 100 %

Kljub mrazu — 20 stopinj in več delo na Bevkem polju, kjer rastejo novi objekti Železarne Jesenice ni izumrlo. Veliki bagri težke mehanizacije neumorno rijejo po zemlji. Soferje sicer zebe, toda delo nemo- teno teče dalje

Gradbišča v objemu sibirskega mraza

Kaj delamo in kako so se znašle naše edinice v letošnji izredno hudi zimi

Letos pa nam jo je zima res pošteno zagodla. Sicer smo že jeseni prebiral razne napovedi meteorologov, vendar pa teh napovedi nihče ni vzel tako »zares«. Smo pač vajeni, da se tovariši meteorologi dostikrat »zmotijo«. No, zdaj pa je zima pritisnila — in še kako zares! Že 15. novembra je zapadel prvi sneg, ki je sicer kmalu skopnel, toda teden dni pozneje ga je spet nasulo kar precej. Prve dni decembra pa je nato pritisnil mraz. Čez teden dni je nekoliko popustilo, od zadnjih dni decembra pa se mraz vleče že skozi ves januar. In to kakšen mraz! Pravi sibirski arktični mraz, saj je ponekod živo srebro zdrknilo na — 29° C.

Posledice letošnje izredno ostre zime, za katero ponekod trdijo, da je sploh najhujša v našem stoletju, so že marsikje vidne — v industriji, prometu, v kmetijstvu itd. Najbolj pa bo seveda pri tem prizadeto gradbeništvo, ker je v takem hudem mrazu praktično nemogoče na prostem karkoli delati.

Tik pred zaključkom redakcije našega »Vestnika« smo na hitro opravili nekakšno »telefonsko anketo«, da bi slišali, kako so se posamezne edinice znašle v tem hudem mrazu in kaj sploh delajo v raznih krajih. Zavrteli smo telefonski številčnik in poklicali Jesenice, Kranj, Ravne, Maribor in še druge kraje...

■ **JESENICE** — Pri telefonskem aparatu smo prestregli tovarišico Ljubo Tarmanovo, šefa kadr. socialne službe. Takole nam je orisala položaj na Jesenicah:

»V staležu imamo trenutno 287 ljudi, od teh smo skoraj 150 ljudi poslali domov na brezplačne dopuste. Nekateri so odšli samo za teden dni, nekateri pa tudi za 3 tedne. Na dopuste so šli izmenoma, tako da se zdaj nekateri že vračajo. Kolikor je le mogoče, nadaljujemo z delom na Bevkem polju, na nadvozu pri Javorniku in na stanovanjskem bloku na Plavžu, sicer so pa druga dela zamrzla.«

■ **BETONARNA** — Ljubljana. V obratu gradbenih polizdelkov smo dobili pri telefonu tovariša Martina Piženta.

»Tudi naša betonarna je morala precej delavcev poslati na dopuste. Mraz je namreč prehud, da bi lahko z ogrevanjem v notranjosti prostorov dosegli primerne temperature. Približno 50 ljudi smo poslali domov, vendar jim bomo plačevali za ta čas 50% osebnih dohodkov. Okrog 20 ljudi smo zadržali v Ljubljani v samskih domovih. Le-ti se morajo vsak dan javiti na delovnem mestu, dobivajo pa 80% plače. Nekaterim ljudem, ki so nujno potrebni — na primer za dela pri razkladanju in podobno — pa smo zaradi hudega mraza dali 15% povšičo.«

■ **KRANJ** — V Kranju je prijel za telefonsko slušalko šef edinice ing. Milivoj Sircelj. Nič kaj dobre volje ni bil, ko nam je začel pripovedovati o stanju na kranjskih gradbiščih.

»V Kranju vse stoji,« se je jezil. »Na gradbišču tovarne »Sava« ne moremo nič delati, ker je preveč mraz. Po pogodbi bi morala biti hala gotova že do konca lanskega leta, ker pa je »Metalna« zamudila rok, smo seveda tudi mi v zamudi in zdaj nas je čisto zavrta zima. Tudi na stadionu ne moremo delati. Še sreča, da smo okrog 40 ljudi poslali v Poreč. Zadeva je precej kritična.«

■ **RAVNE** — Pri telefonu se je oglašil šef ing. Lojze Stok. Takole nam je orisal situacijo v Ravnah.

»Letos je zima res izredno huda. Računali smo, da bomo lahko no-

vembra in še decembra delali normalno, kot vsa leta doslej. Kljub izredno hudemu mrazu smo v valjarni nadaljevali z delom. Čeprav je bilo zunaj — 20° mraza, smo vseeno betonirali, tako da smo beton ogrevali na 46 stopinj. Čez kakih 10 dni bo približno tretjina trafo-postaje usposobljena za notranja dela, ker bodo prišli monterji podjetja »Rade Končar«. Ljudje pa niso hoteli na dopuste, pač pa smo poslali večji del delavcev, ki so nam prišli poleti pomagat, že domov, zlasti vse Ljubljance in Celjane. Imamo samo še nekaj ljudi z Jesenic. Pač pa smo si pomagali tako, da delamo od 9. do 15. ure, ker je zjutraj še bolj mrzlo kot čez dan. Razliko pa ljudem plačujemo kot za »deževne dneve«, ko ni mogoče delati. Skratka, situacija je precej huda in si vsi želimo, da bi mraz čimprej popustil.«

■ **KOPER** — Na telefonu je bil šef Bernard Gabrijelečič.

»Kaj pravite, da pri nas ni mraza?«, se je smejal, ko sem ga po telefonu vprašal, če je na Primorskem kaj manj mrzlo kot v drugih krajih Slovenije. »Ali veste, kaj je burja? Stokrat raje delam pri — 20°, pa brez vetra, kot pa pri — 7°, ko se zraven piha primorska burja.«

»Ste poslali kaj ljudi na dopuste?«

»To ne, ampak delo je zelo oteženo. V Poreču, kjer gradimo nove hotelske objekte, je bilo skoraj najslabše. Kakih 130 ljudi je bilo nekaj dni skoraj odrezanih od sveta. Zadnje dni je pihala silna burja, naneslo je 10 cm snega, mraza pa imamo 7 stopinj pod ničlo. Torej, kot vidite, nič kaj prijetno. V Kopru pa na gradbiščih zdaj v glavnem pospravljamo. Delamo tako, da ena skupina dela zunaj 2 uri, potem pa gre ta skupina v zaprte prostore, da se ogreje, na delo pa gre druga skupina. Ljudi pa nismo poslali domov, ker so tu drugačne prilike in lahko burja poneha čez noč.«

»Torej — položaj je katastrofalen?«

»Ne, to pa ne. Vse imamo pripravljeno in takoj, ko bo burja ponehala in ko bo nekoliko manj mrzlo, gremo takoj spet na delo. Upam, da bomo te zamude lahko nekako ujeli.«

■ **MARIBOR** — Oglasil se je vodja kadrovske-socialnega oddelka, tovariš Ivan Gajšt.

»Zima nas je precej stisnila. V Mariboru smo popolnoma prenehali delati na treh gradbiščih — na bloku TNZ, v delavnici železniških vozil in na Marlesu. Tudi drugje gre delo zelo počasi, kolikor se pač da. Seveda smo precej izkoristili dopuste. Vsak je vzel 3 dni rednega

dopusta, 3 dni pa smo vsem plačali 70% plače. Tistim delavcem, ki lani niso imeli nobenih izostankov, smo dali 6 dni izrednega plačanega dopusta, tistim, ki so imeli do 5 dni opravičenih izostankov, pa 3 dni plačanega dopusta. Seveda pa bo treba dopuste verjetno še podaljšati, ker kaže, da mraz še ne bo tako kmalu popustil.«

»Torej je zadeva precej huda?«

»Da, res, precej je hudo.«

■ **CENTRALNI OBRATI** — Ljubljana. V Centralnih obratih smo se pogovorili z upravnikom Antonom Martinškom.

»Pri nas zime skoraj ne občutimo. Zdaj je namreč za nas glavna doba generalnih remontov. Vsi delavci imajo dela dovolj, edino pri kleparjih je nekoliko manj dela. Na Jesenicah imamo 14 avtomobilov, ki vsi vozijo. Stojijo le žerjavi, ker enostavno ni ljudi, katerim naj bi žerjavi stregli. Skupno 51 težkih strojev stoji, bodisi zaradi remonta, bodisi zaradi mraza, 23 jih dela izmenoma, 5 pa stalno. Kleparji pa delajo zdaj pri nas na Zalogu, predvsem odtocene cevi.«

»Torej, vas ni zima prav nič prizadela?«

»Ne, nas pa res ne.«

■ **CELJE** — V Celju se je na telefonu oglašila tovarišica Ivanka Pogačnikova, vodja kadrovske-socialnega oddelka.

»Po sklepu našega delavskega sveta smo v tem obdobju eno tretjino izkoristili redni dopust, eno tretjino neplačan dopust, eno tretjino pa dobimo 70% plače. Dela so skoraj čisto zamrzla. Le nekaj malega delamo v Cinkarni, sicer pa so objekti taki, da na prostem ni mogoče delati. Ljudje iz oddaljenih krajev so odšli domov. Letos je res precej hudo in če bo takšna zima še nekaj tednov, bo to za nas prava katastrofa.«

■ **ZALOG** — Iz Zaloga se je na telefonu oglašil šef ing. Anton Pogačnik. Tudi njegove besede niso bile ravno optimistične.

»Pri nas vse stoji. Soloh ne moremo delati. Nekaj ljudi je šlo na brezplačne dopuste, nekaj na redni dopust, nekaterim pa smo dali plačan dopust do višine 50% plače. Sreča je še, da imamo vsaj 28 ljudi v Kopru. Res je slabo, zelo slabo.«

»In če bo tak mraz še nekaj tednov?«

»Potem nas bo vse hudič vzel,« se je inženir zasmejal v telefon.

■ **LJUBLJANA** — Za konec smo pustili še Ljubljano. Šef ing. Stefan Mesarič nam je povedal tole:

»Trenutno dela kakih 100 ljudi skoraj redno — to je v bolnišnici v Šiški, na stolpnici v Savskem naselju in v kratkem tudi na objektu »Varnost« v Vodmatu. Okrog 60 ljudi imamo v Poreču. V č. kot 100 smo jih poslali na neplačan zimski dopust, nekatere za 14 dni nekatere pa tudi za ves mesec. V teku je tudi akcija, da bi tisti, ki jim pripada več kot 21 dni rednega dopusta v tem času izkoristili vsaj 1 teden. Tisti, ki stanujejo v samskih domovih, se pridejo vsak dan javiti, če bi bilo slučajno kaj dela. Ljudje iz najbolj oddaljenih krajev, ki se vozijo na delo z vlaki, avtobusi ali kolesi, pa lahko kar ostanejo doma. Vsi ostali objekti, kot so stanovanjske stavbe v Novih Jaršah, dva bloka PBM v Sketovi ulici, novo šolsko poslopje v Vodmatu, objekti ob tovarni močnih krmil v Mostah, velik stanovanjski blok v Šiški in še nekaj manjših objektov pa — počivajo. Samo čakamo, kdaj bo mraz odnehal.«

Če bi imeli vsaj 6 linij ...

Desetminutni razgovor z našo telefonistko na centrali, tovarišico Gabrijelo Koroščevo

Vsako podjetje je pravzaprav organizacija, ki je bolj ali manj zapletena, sestavljena iz najrazličnejših delovnih sektorjev. V dobri organizaciji je prav vsak sektor važen, čeprav marsikdaj na nekatera navidezno nepomembna delovna mesta radi nekoliko pozabljamo. Eno takih delovnih mest je v večini podjetij tudi telefonist. To je človek, ki nas povezuje z zunanjim svetom, ki olajšuje nameščenec in delavcem v podjetjih, da jim ni treba sedeti pri telefonskih aparatih in vrtneti številčnika.

Tisoči in tisoči, ki dan za dnem telefonirajo v našo Centralo v Ljubljani, so že slišali glas naše telefonistke, tovarišice Gabrijele Koroščeve: »Halo, Gradis Centrala«, precej manj pa je tistih, ki bi tovarišico Koroščevo osebno poznali in kaj več vedeli o njenem vsakodnevnem delu, o raznih sončnih in senčnih straneh njenega poklica.

»Kako ste prišli v Gradis?«

»Na to delovno mesto sem prišla 16. avgusta 1960 iz tovarne ELME, kjer sem bila zaposlena kot telefonistka samo začasno, kajti v tej tovarni imajo po sistemizaciji za telefonista predvidenega invalida.«

»Vas ta poklic veseli?«

»Seveda. Sicer sem izučena za šiviljo-modistinjo, vendar sem se po vojni zaposlila v pisarni. Tu pa mi ni bilo nič kaj všeč, kajti večkrat delo ni bilo ažurno. Pri telefonski centrali pa je vse drugače: ko dobim naročilo ali poziv ga opravi in s tem je moja naloga izvršena.«

»Se vam ne zdi vaš poklic naporen?«

»Seveda je, vendar se človek privadi. Včasih je pa res hudo. Zlasti pred novoletnimi in drugimi prazniki je vedno pravcati di-rendaj. Pred novim letom sem prav jokala od utrujenosti in živčne izčrpanosti, toliko je bilo telefoniranja na vse konce in kraje. Tudi nekateri dnevi so vedno bolj razgibani, zlasti ponedeljek, sredi in sobota. Včasih imam ob dveh pred zaključkom dela takšno glavo, da ne vem, kje se me drži. Doma ne kadim, v centrali pa pokadim celo škatlo na dan...«

»Kako pa si pomagate pri tolikšnem delu?«

»Samo s prijaznostjo. Vedno imam pred očmi pregovor: lepa beseda lepo mesto najde.«

»In kakšni so danes nasploh ljudje pri telefonskih pogovorih?«

»Moram reči — v glavnem so prijazni.«

»Vsi?«

»Vsi ne. Ampak k sreči je neprijaznih razmeroma malo.«

»Kako se razumete s telefonistkami na poštah centralah v drugih mestih?«

»Kar dobro. Saj sem že rekla: prijazen moraš biti, pa gre.«

»Dovolite nekoliko delikatno vprašanje: kdo je po vašem vlnudnejši pri telefonu — tovariši ali tovarišice?«

Malo se je nasmehnila... »No, če že hočete — tovariši...«

»Kdo pa je pri Gradisu, kadar naroča telefonski pogovor, najbolj vlnuden?«

»V glavnem so vsi prijazni. Ne bi hotela nikogar posebej imenovati.«

Tovarišica Koroščevo je potem pripovedovala, da je imela samo en res žalosten primer, ko jo je neka tovarišica iz nekega podjetja v Ljubljani po krivici začela zmerjati in surovo žaliti.

Takrat sem v Gradisu prvič jokala, tako me je užalilo surovo vedenje neznane tovarišice, ki me je zmerjala zaradi stvari, ki jih nisem zakrivila.«

»In važe želje?«

»O, teh imam kar precej. Predvsem si želim, da bi čimprej dobili vsaj še tri linije. Poglejte, Gradis ima tri linije — kaj pa je to za takšno podjetje, ki ima svoje postojanke po vsej Sloveniji. Včasih tako nanese, da so vse tri linije zasedene po medkrajevnih pogovorih, ki so lahko tudi dolgi. V tem primeru je vse v zastoju — nihče ne more klicati ne ven, niti v podjetje.«

»In druge želje?«

»No, zapišite še — teleprinter. Lepo bi bilo, če bi ga imeli, marsikak telefonski odgovor bi odpadel, čeprav vem, da je v današih časih ta naprava morda le moja pobožna želja. Vendar bi se rada še kaj naučila, rada bi napredovala in delo na teleprinterju bi me zelo veselilo.«

»In še kaj?«

»Ja, vidite, lahko bi imeli pri nas tudi ozvočenje v vseh prostorih. S tem bi prihranili precej denarja. Če bi imeli ozvočenje, bi lahko po zvočniku povedala, da imam na primer na liniji to ali ono edinic in če bi kdo želel govoriti, bi ga takoj povezala. Tako pa včasih po petkrat, sedemkrat in še večkrat naročim en in isti kraj, ker ni koordinacije.«

»No, za konec pa še tole vprašanje: poznate večino Gradisovih ljudi že po glasu?«

»To pa. Skoraj vse.«

»Kaj pa, če se zmotite in napačno zvežete linije?«

»To je pa zelo redek primer. No, če pa se mi že pripeti ta napaka, potem se pač takoj opravičim. Tu in tam se včasih tudi pripeti, da pri tem, ko je nek pogovor končan in snamem vtikalo iz linije, nehote potegnem iz linije še drugo vtikalo, ki ga ne bi smela, ker tako prekinem pogovor. Seveda se tudi v tem primeru takoj opravičim, kajti vem, da je vlnudnost najlepša vrlina vsakega telefonista ali telefonistke.«

Tudi na gradbišču v Sketovi ulici, kjer gradijo po sistemu PMB, je delovišče že precej časa kot izumrlo

Nekaj vtisov s poti po Sovjetski zvezi

Montažna gradnja

Kot sem že opisal v prejšnjih številkih Vestnika, gradijo v obeh velikih mestih ZSSR, v Moskvi in v Leningradu preko 80% stanovanjskih in pretežno del industrijskih objektov po montažnem postopku. Nekaj zanimivih vtisov pri ogledu raznih gradbišč takih objektov in industrijskih montažnih elementov naj služi lažjemu pojmovanju obsežnosti in popolnosti montažnega načina gradnje.

Prvo, kar opazi obiskovalec na gradbišču montažnega stanovanjskega objekta, je, da dosledno nikjer (razen redko v zimskem času) ni videti deponij montažnih elementov. Celotna montaža se izvrši neposredno po prevozu direktno s kamionskih prikolic Žerjavi so skoro izključno 60 tm, žerjavi s 3 tone nosilnosti na koncu ročice — dvignejo posamezne elemente neposredno s transportnega sredstva na mesto ugraditve.

Betoniranja, ometavanja, zalivanja itd. skoro ni in obstoji sestavljanje elementov pri montaži v glavnem iz varjenja spojin železnih ploščic, vlaganja tesnilnih vrvic, pasov, kitov ter iz zamazanja stikov in popravil defektnih mest s cementno malto. Celotnih mokrih mešanic pride na stanovanjski blok kvečjemu 2 m³.

Zelo zanimiva je pot posameznih montažnih sistemov, preden je tak sistem goden za množično gradnjo. V poskusnih četrtih postavijo nekaj objektov po novo zamišljenem sistemu a z različno uporabo panelov, ki jih hočejo preskusiti, tako npr. iz keramitbetona, vibroprekatnih panelov, silikobetona, sendvič-panelov, panelov z mozaično-keramično fasadno oblogo itd. Tu študirajo konstruktivno in uporabnostno vrednost posameznih vrst materialov, kontrolirajo planske normative sistema, ugotavljajo na postavljenih objektih toplotne in akustične vrednosti projektiranega sistema. Na podlagi rezultatov, dobljenih na teh poskusnih objektih, korigirajo in dopolnijo sistem, ki ga nato množično uvedejo v proizvodnjo pri gradnji celih novih mestnih četrti.

Dalje preseneca enostavnost tlornisov pri vseh sistemih, ki smo jih primerjali. Tipizacija prispeva svoje in tako je število različnih tlornisov izredno majhno.

Skoro dosledno uporabljajo tako imenovane sanitarne kabine iz lahkih kovinskih ogrodij s preobleko iz salonita ali podobnega materiala in z že montiranimi instalacijami. Te kolone tvorijo vozlišča za vse instalacije tople in hladne vode, odpadne vode itd. za vse stanovanje. Dosledno vsi sistemi — saj so namenjeni gradnji stanovanj v novih mestnih predelih — so grajeni za priključek na centralno ogrevanje iz velikih mestnih toplarn. Ometavanja ni nikjer; v kolikor je to po kakšnem sistemu potrebno, posamezne stene oblagajo z montažnimi stenskimi ploščami iz raznih materialov, pri večini sistemov pa uporabljajo papirne tapete, lepljene na montažne stene.

Obrtniška dela na montaži so minimalna, zelo preprosta in izvedena za naše pojme izredno nekalitno. To velja posebno za tapete, pleskarska dela, mizarska dela in pode. Ta izredno slaba kvaliteta končnega oblikovanja je tudi vzrok, da napravijo stanovanja v montažnih hišah kljub dobri funkcionalni razporeditvi prostorov celo slab vtis.

Sedaj še nekaj o oblikovanju fasadnih stikov med montažnimi elementi, tega od našega PBM tako proslulega vprašanja. Vsi sistemi montaže so še pred leti predvidevali samo zapiranje stikov s cementno malto. Ti stiki so močno provajali vodo v objekt in je ta način v celoti opuščjen. Danes predvidevajo vsi sistemi vzporedne odprte stike, ki jih od zunaj polnijo s kitom na osnovi gumija, ki sega do keramit betonskega polnila, tj. ca. 6–10 cm globoko. Na naše vprašanje, če ta stik popolnoma tesni, smo dobili le nedoločen odgovor: »običajno«. Samo, da si s problemom »popolnega tesnenja« nihče tako ne bel glave kot pri nas.

Vtem ko smo imeli pri montaži sami in pri končnem oblikovanju objektov precej pripomb glede kvalitete, pa smo si ogledovali delovne postopke pri izdelavi montažnih elementov s popolnoma drugačnimi vtisi. Tu smo sicer po posameznih industrijskih obratih lahko opazili nagel razvoj te panoge industrijske proizvodnje, ki pa je v vseh stopnjah dobro organizirana, delovni proces utemeljen, proizvodnja in

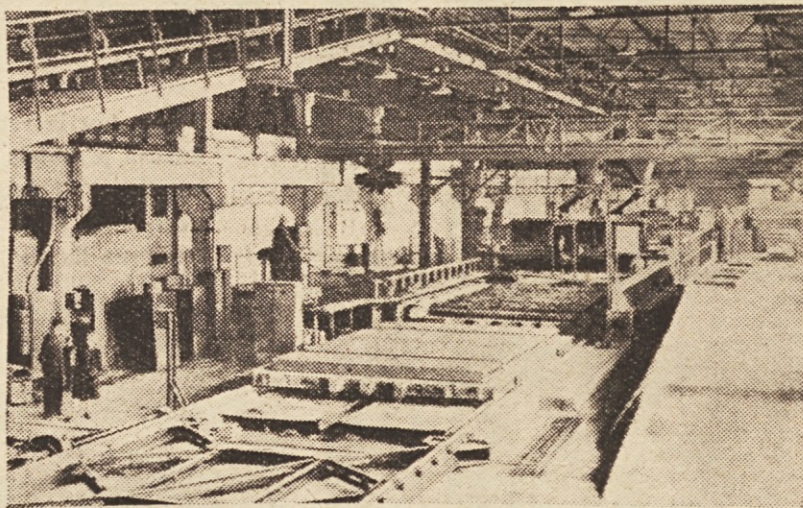
končni izdelki pa pod stalno tehnično kontrolo laboratorija. Tudi starejši obrati imajo organizirano proizvodnjo na paro, električno prednapenjanje armature, strojno izdelavo armaturnih mrež, centralne betonarne, mehanizirane vse notranje prevoze itd. Dosledno izdelujejo svoje proizvode v težkih železnih kalupih. Pri tem je zanimivo, da je število elementov oziroma proizvodov, ki jih en tak obrat izdeluje, sorazmerno nizko, vsekakor mnogo nižje kot pri nas. Proizvodne hale in deronije so opremljene z velikimi mostovnimi žerjavi, ki proizvode tudi nakladajo pri odpremi. Novejši obrati, ki so pričeli obratovati zadnja leta, pa so že delno ali v celoti avtomatizirani. Poraba ur na m³ proizvodov se sicer ravna po asortimentu proizvodov, vendar v starejših obratih ne presega 8–10 na m³, dočim znaša pri novejših obratih z manjšim številom serijskih proizvodov okoli 4 ur/m³, pri avtomatiziranem postopku pa se zniža tudi do 2,8 ur/m³. Pri tem izračunu so vzete vse ure produktivnih delavcev obrata, reducirane na kubaturo letnih proizvodov. Upoštevajoč, da so to tenkostenski betonski proizvodi, je ta številka zelo nizka in kaže na dobro organizacijo dela in močno opremljenost obratov.

Tudi starejši obrati se tekoče modernizirajo v svojih delovnih postopkih in prevzemajo nove izkušnje, ki jih posredujejo instituti. Pri tem je opaziti, da npr. opuščajo vse stare sisteme betoniranja elementov v vodoravni legi, ker zahteva tak način veliko ročnega dela pri zagladitvi površin. Prehajajo na vertikalne modele, ki ne potrebujejo ročnega dela in dajo na vseh velikih površinah gladek viden beton. V nadaljnjem so ti vertikalni modeli izpopolnjeni v cele pakete, v katerih med prostori kroži para ali vroč zrak. Načini parjenja so si zelo podobni in traja postopek 6 do 8 ur. Pri tem času imajo elementi že trdnost, ki omogoča razopazanje in skladiščenje. Od parnih komor prihaja večina industrij na parne celice v tleh, ki so ekonomičnejše, ker imajo manjše izgube pri obratovanju.

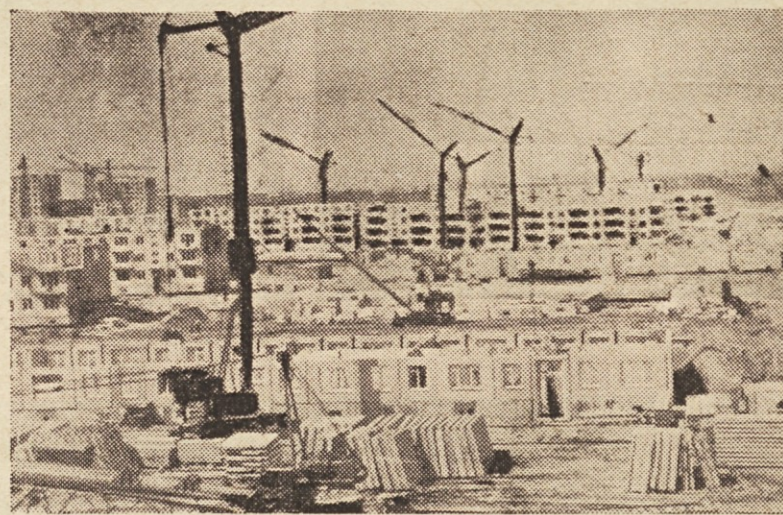
(Nadaljevanje sledi)
ing. Alfred Peteln

Montaža elementov na stavbi

Pogled v proizvodno dvorano

Okolica Moskve je eno samo gradbišče

KOORDINACIJA DELA osnova dobre organizacije

V našem časopisu do sedaj ni bilo zaslediti članka, v katerem bi nekdo obravnaval probleme ali praktične rešitve s področja strojništva ali elektrotehnike.

Pri našem podjetju je mnogo zaposlenih strokovnjakov na teh področjih, predvsem iz kovinske strojniške stroke. Tu so namreč misljeni strojni referenti, vodje posameznih servisnih delavnic na gradbiščih, strojniki in soferji ter ostali kovinarji. Če bi od omenjenih za vsako številko Vestnika prispeval članek širši krog ljudi, bi bil seznanjen s problemi, ki se na tem področju pojavljajo, s tem bi tudi odpadla marsikatera nevšečnost glede organizacije oziroma koordinacije dela. Mnogokrat se pojavljajo od strani naročnika (gradbene edince) nemogoča naročila za izvedbo dela, ki dostikrat tudi teoretično niso izvedljiva. Vsi ti in podobni pojavi bi odpadli, če bi se seznanjali s tekočo problematiko ter koristili medsebojne izkušnje. Spriču uvajanja razne gradbene mehanizacije novejšega poretka bo sodelovanje še toliko bolj potrebno, posebno glede na novejša in ostrejša predpisa v smislu varnosti ter efekta pri delu in vzdrževanja.

Načrtnam problematiko opaznih vibratorjev znamke »Wacker«, njih pravilno montažo in razporeditev.

Nekatere naše edince imajo opazne vibratorje omenjene znamke, vendar je vprašanje, če so ti stroji pravilno izkoriščeni oziroma montirani. Zaenkrat še ni točnih receptov, vendar so ugotovljene specifičnosti, ki se jih mora upoštevati. Pri nas sta samo dva tipa »Wacker« opaznih vibratorjev, in sicer ARFM 09/42 in ARFM 25/42. Tip ARFM 09/42 in ARFM 25/42 sta visokofrekvenčni opazni vibrator s približno 9000 obrati na minuto ima devetstopenjsko regulacijo ekscentrov s centrifugalno silo od 75.0500 kg.

Tip ARFM 25/42 ima ca. 9000 obratov na minuto s šeststopenjsko regulacijo ekscentrov s centrifugalno silo 500–1100 kg, napajanje

z visokofrekvenčnim pretvornikom, torej je za stopnjo večji od ARFM 09/42. Velikost pritrdilne plošče naj bo 230 × 230 × 25–30 mm, privarjene na opaž.

Možnost mazanja valjnih ležajev je od zunaj, ne da bi odprli ležajne pokrove.

Centrifugalna sila in visoki obrati zahtevajo solidno montažo oziroma pritrditev. Za tip ARFM 09/42 naj bo pritrdilna železna plošča 160 × 160 × 15–20 mm privarjena na kovinski opaž oziroma na U profil 80, s katerim je ojačen.

Lega opaznega vibratorja mora biti pri pokončnem opažu vodoravna s priključkom navzdol. Smer vrtenja vibratorja mora biti vedno v smeri opaža, tako da omogoča materialu sesedanje z vrha navzdol. Pritrditev opaznih vibratorjev glede na lego je lahko bočna, viseča ali stoječa, toda vedno tako, da je os motorja vzporedna z osnovno ploskvijo opaža. Lega torej v nobenem primeru ne sme biti poševna zaradi enostranske obremenitve ležajev. Opaž mora biti postavljen tako, da vibracije ne prehajajo preko temeljne ploskve v tla.

Dogaja se, da pritrjujejo opazne vibratorje na tanke stene kovinskega opaža. Na mestu pritrditve se pojavljajo razpoke in lomi. Delovanje vibratorja oziroma efekt je slab. Nastopajo resonance, ki nekako sortirajo posamezna zrna v betonu. Kvaliteta zgoščevanja je slaba, zaradi grupiranja posameznih velikosti zrna ostane betonski izdelek porozen.

Druge slaba stran take pritrditve je v tem, da vpliva na opazni vibrator kot električna preobremenitev, kar pogosto povzroča tudi pregorete. Paziti moramo tudi na to, da so enake frekvence, po možnosti tudi enake moči. Bili so primeri, morda še zdaj, da so kombinirali z različnimi frekvencami. Posledica: pregorete tistega vibratorja z nižjo frekvenco. Kontrola dobre pritrditve se izvede električno, in sicer meritev porabe toka pri polni obremenitvi. Če poraba prekorači me-

jo nominalnega toka, pomeni lahko slabo pritrditev vibratorja samega (nezategnjeni pritrdilni vijaki) ali pa je pritrdilna ploskev slaba — prešibka brez ojačenja.

Ugotovitev potrebne približne moči opaznih vibratorjev se računa 1 W/kg mase, v kateri se upošteva tudi teža opaža. Efektivno področje opaznih vibratorjev je v premeru 1,5 m.

(Se nadaljuje)

Ludvik Šnajder

Zakaj ima švicarski sir luknjo?

Poročilo o specializaciji v
Švici, ki je ni bilo

Približno pred 15.390 urami je dobil upravnik kovinskih obratov v Mariboru sporočilo, da lahko obrati odredijo enega člana kolektiva na specializacijo za obdelavo aluminija. To vest so obrati z veseljem sprejeli, kajti že več let sanjarijo, kako bi prešli na aluminij, ko še nimajo izvežbanega kadra niti finančnih sredstev za to vrsto poklica.

Delavski svet in upravni odbor obratov sta stvar odobrila in podprla. Sporazumeli so se s svetom za gradbeništvo pri zvezni industrijski zbornici. Posredovala je tudi centrala podjetja in pričeli smo z uresničevanjem programa. Kmalu so bile nabavljene potrebne slike, opravljen zdravniški pregled, napisan življenjepis itd. Vse skupaj smo skrbno zapakirali in poslali v belo Ljubljano.

No, in nato je nastala pavza za nekaj tednov. Ta dolgi premor smo vsi gledali z nezaupanjem in končno smo le dobili garantno pismo Mednarodne organizacije dela v Ženevi z vsemi pravili in dolžnost-

mi. Zal v prilogi ni bilo objašnjeno, kaj je treba še storiti. Po enem mesecu smo končno dobili navodilo in si priskrbeli še manjkajoče dokumente. Že smo mislili, da je vse v redu, ko je bilo zopet potrebno izpolniti 4 nove formularje v francosčini. No, končno smo le prejeli vizo za 6 mesecev. Potrebna nam je bila le še švicarska viza. Čez nekaj dni pa sem zopet dobil poziv, da manjkata še dve sliki. Se in še so prihajali formularji in končno smo se le oddahnili, da bo sedaj vse v redu.

Čez dobrih 14 dni so nas spet klicali v pisarno Kompara v Mariboru. Zal pa zopet ni bilo v redu, ker nam naše oblasti niso izdale vize za sedem mesecev temveč le za šest. To se pravi: vse je bilo potrebno začeti znova. Čez nekaj dni je bilo tudi to pripravljeno in vsi dokumenti za potovanje v Švico so bili izstavljeni.

Ko je bilo vse nared je nastalo še vprašanje deviz. Vprašamo ban-

ko — brez uspeha. Imate devizni ček? Ne — nazaj v podjetje. Upravniki se poslužijo telefona in zahtevajo informacije glede deviz. »Ja, dragi tovariši, morate si priskrbeti potrdilo od gradbene komore v Beogradu.«

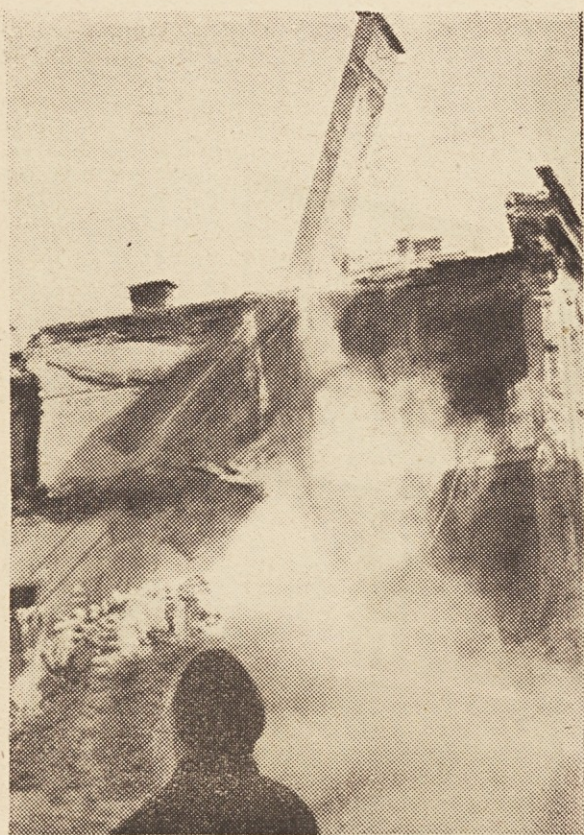
Spet nova pota, je dejal »voljenik«, ki je že z vso prtljago čakal na odhod. Prtljago je pustil v pisarni in čakal na podpisani akt direktorja komore, v katerem je bila citirana da je vse skupaj prepozno.

Ne vemo kdo je vsemu temu kriv, odpoved potovanja v utemeljitvijo, ali »sveti birokraciji« ali referent, ki je zadolžen za potovanja v tujino ali pa mi sami, ki nismo znali zadevo bolj hitro preukreniti.

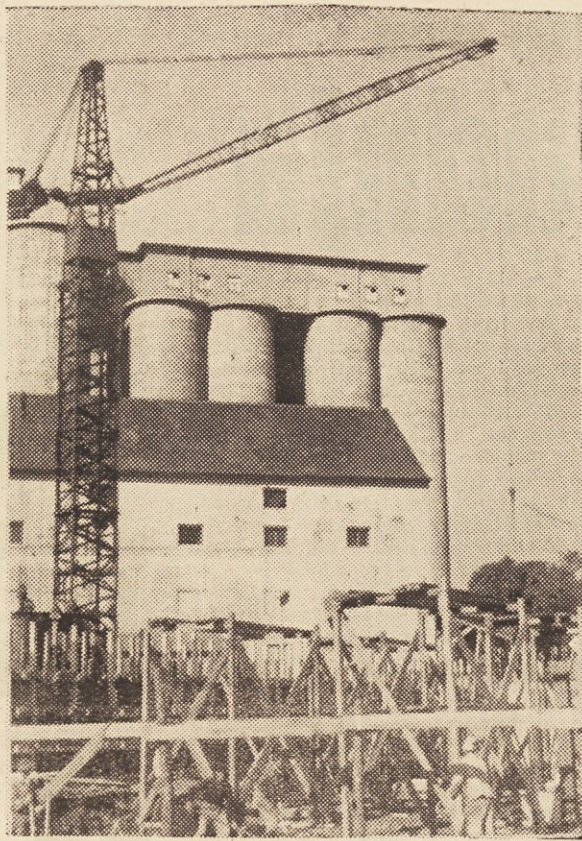
Zalostno je odnesel prijavljeni kandidat svoje stvari nazaj domov in vse kaže, da bo na specializacijo treba zopet čakati in čakati...

Ali zdaj veste, zakaj ima švicarski sir luknjo? Najbolj pa vem to sam.

Ferdo Raner

Potres, ne rušenje hiš v Ljubljani

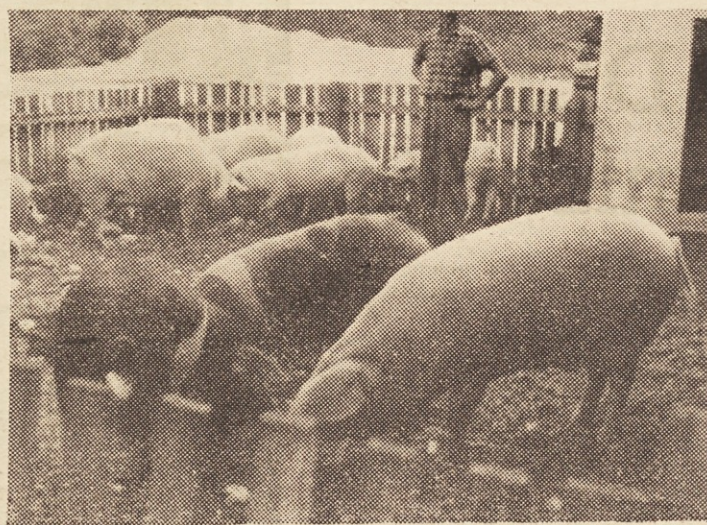
Gradnja pekarnе v Mariboru. V ozadju silosi

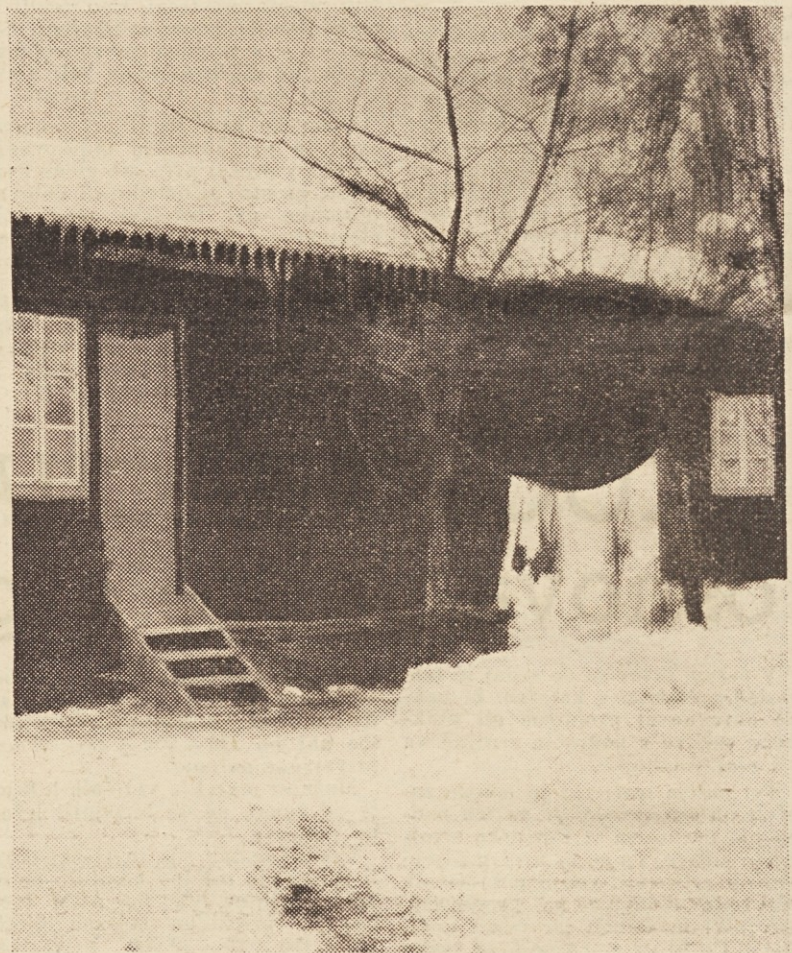
Sektorski vodja na GV Ljubljana tovariš Janez Kuštrin opazuje montažo žerjaya

Demonstracija vrtnih in odkopnih kladiv na Ravnah je trajala ves dan in se je udeležilo 20 članov kolektiva z različnih gradbišč. Udeleženci so si ogledali še celoten obrat Železarne Ravne (sliki levo in zgornja)

Menza gradbenega vodstva Jesenice si bo letos lahko privoščila dober priboljšek k hrani. Dober tek! Verjetno pa je samo še spomin nanje

Počasi bodo tudi barake izginile iz naših gradbišč, saj stanuje v naših samskih domovih že preko 1100 delavcev

Kako si nekateri zamišljajo »dviganje« kadrov v podjetju

»Kaj je vas sem pripeljalo?«
»Dva miličnika, tovariš inšpektor«

Celada, ki sem jo prejel od varnostne službe podjetja varuje stoodstotno

»Ti, Pavel, tu je tista »vaservaga«, ki jo iščemo že nekaj dni«